สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

นางสาวปรียาดา ยังอยู่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

MTX126772

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุมัติวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

: ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

: นางสาวปรียาดา ยังอยู่

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร ทองสอดแสง)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
สตราจารย์ ดร.เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฏ์)

กรรมการ กรรมการ
จารย์ ดร.รังสรรค์ อินทน์จันทน์) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพรร์ สุนทร)

กรรมการ กรรมการ
ยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ สุทธิศัย)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ สุทธิศัย อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้มาโดยตลอด ด้วยความทุ่มเท และใส่ใจอย่างยิ่ง ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณนางสาวภัทราพร จ่ายเพ็ง วุฒิการศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล ตำแหน่งอาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัย นายพูลสิทธิ์ สิงห์พันธ์ วุฒิการศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา ตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนทรายทองจังหวัดร้อยเอ็ด และนางสาวหนึ่งฤทัย มะลาไวย์ วุฒิการศึกษาคม (วิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนโคกล่ามวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ที่กรุณาสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจและให้คำแนะนำที่มีประโยชน์เกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้สูงอายุทั้งหมดในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัว ญาติมิตร ตลอดจนผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานที่คอยเป็นกำลังใจสำคัญและอยู่เคียงข้างของผู้วิจัยเสมอมาทำให้การวิจัยประสบความสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบูรพาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนสร้างความเจริญด้านการศึกษาและประสิทธิประสาทวิชาให้ผู้วิจัยจนประสบความสำเร็จ

นางสาวปรียาดา ยังอยู่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญ

หัวเรื่อง **หน้า**

บทคัดย่อ ..... ค

ABSTACT ..... จ

กิตติกรรมประกาศ ..... ช

สารบัญ ..... ซ

สารบัญตาราง ..... ญ

สารบัญภาพ ..... ฏ

บทที่ 1 บทนำ 1

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย 4

1.3 สมมติฐานการวิจัย 4

1.4 ขอบเขตของการวิจัย 4

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ 5

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ 7

บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม 9

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ 9

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต 22

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ 28

2.4 บริบททั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 31

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 37

2.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย 41

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 42

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 42

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 44

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย 45

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล 46

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล 47

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย 48

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

หัวเรื่อง **หน้า**

บทที่ 4 ผลการวิจัย 49
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 49
4.2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 50
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 50
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 69
5.1 สรุปผลการวิจัย 69
5.2 อภิปรายผลการวิจัย 71
5.3 ข้อเสนอแนะ 73
บรรณานุกรม 75
ภาคผนวก 80
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการวิจัย 81
ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง 89
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 94
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ 97
การเผยแพร่ผลงานวิจัย 103
ประวัติผู้วิจัย 104

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

3.1 สัดส่วนจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 44
3.2 ค่าระดับของความสัมพันธ์ 48
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 50
4.2 ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน..... 52
4.3 ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ จำแนกเป็นรายข้อ 52
4.4 ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม จำแนกเป็นรายข้อ..... 53
4.5 ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล จำแนกเป็นรายข้อ 54
4.6 ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต จำแนกเป็นรายข้อ..... 55
4.7 ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน..... 55
4.8 ระดับปัจจัยคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านร่างกาย จำแนกเป็นรายข้อ 56
4.9 ระดับปัจจัยคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านจิตใจ จำแนกเป็นรายข้อ..... 57
4.10 ระดับปัจจัยคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม จำแนกเป็นรายข้อ..... 58
4.11 ระดับปัจจัยคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านสิ่งแวดล้อมจำแนกเป็นรายข้อ 58
4.12 ค่าระดับของความสัมพันธ์ 60
4.13 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยางอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 61

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมาสารคาม

ตารางที่ **หน้า**

4.14 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวม 62
4.15 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านร่างกาย 63
4.16 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านจิตใจ 64
4.17 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม 65
4.18 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านสิ่งแวดล้อม 65
4.19 ข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 66

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 41

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมโลกปัจจุบันสถานการณ์ประชากรกำลังเป็นที่ได้รับความสนใจ โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวกับโครงสร้างประชากรที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นสังคมที่เข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” (Aging Society) องค์การสหประชาชาติได้กำหนดเงื่อนไขการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ คือ การมีประชากรอายุ 60 ปี ขึ้นไป รวมทั้งเพศชายและเพศหญิงมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศหรือมีประชากรอายุตั้งแต่ 65 ปี เกินร้อยละ 7 ของประชากรทั้งประเทศ (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2554) โครงสร้างประชากรโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 6,070.6 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2543 เป็น 7,851.4 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2568 ทั้งนี้เนื่องจากประชากรผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10 ในปี พ.ศ. 2543 เป็นร้อยละ 15 ในปี พ.ศ. 2568 ในขณะที่ประชากรวัยเด็ก (อายุ 0-14 ปี) มีจำนวนลดลงจากร้อยละ 30.1 ในปี พ.ศ. 2543 เหลือร้อยละ 24.2 ในปี พ.ศ. 2568 แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างของประชากรกำลังเปลี่ยนจากโครงสร้างประชากรวัยเด็กในอดีตเป็นประชากรวัยสูงอายุ หรือสังคมผู้สูงอายุในอนาคต ซึ่งประเทศที่มีสัดส่วนของผู้สูงอายุมากที่สุดในโลก ได้แก่ อิตาลี ญี่ปุ่น กรีซ เยอรมนี และสวิสเซอร์แลนด์ ประเทศเหล่านี้มีลักษณะทางประชากรที่สำคัญ เช่น อัตราเกิดต่อประชากรพันคนค่อนข้างต่ำ และมีอัตราตายต่อประชากรพันคนต่ำเช่นกัน แต่มีอายุขัยเฉลี่ยค่อนข้างสูง ญี่ปุ่นเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคเอเชียที่มีสัดส่วนของผู้สูงอายุมากที่สุดในโลก (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2558, น. 1) ขณะเดียวกันปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี 2559 พบว่า มีประชากรผู้สูงอายุรวมทั้งสิ้น 9,934,309 คน คิดเป็นร้อยละ 15.07 ของประชากร ดังนั้นประเทศไทยจึงนับได้ว่าเป็น “สังคมผู้สูงวัย” และคาดว่าอีก 4 ปีข้างหน้า ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีมากถึงร้อยละ 20 ทำให้กลายเป็น “สังคมผู้สูงวัยอย่างสมบูรณ์” (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2558, น. 2)

จากการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของประชากรในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุส่งผลให้อัตราส่วนผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่อัตราส่วนและจำนวนประชากรวัยแรงงานเริ่มลดลง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของสมาชิกครอบครัวนับตั้งแต่การดูแลผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพา การคงไว้ของรายได้ผู้สูงอายุ ตลอดจนผลที่เกิดต่อพลวัตทางเศรษฐกิจของประเทศ เมื่อถึงวัยสูงอายุสภาพร่างกาย จิตใจ และสังคม มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด สภาพ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ร่างกายจะเสื่อมลงตามอายุที่เพิ่มขึ้น สภาพจิตใจก็มีการเปลี่ยนแปลงโดยจะหงุดหงิดง่ายและวิตกกังวลสูง อีกทั้งวิถีการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุก็เปลี่ยนไป เพราะเกษียณอายุจากการทำงาน มีกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมทางสังคมลดลง ทำให้เกิดความรู้สึกสูญเสียบทบาทและความรู้สึกในคุณค่าของตนเองลดลง (วิไลพร ขาวงษ์ และคณะ, 2554, น.32) จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวผู้สูงอายุต้องมีการปรับตัวอย่างมาก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมถึงคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้ ผู้สูงอายุจึงเป็นประชากรกลุ่มสำคัญที่ควรได้รับการดูแลส่งเสริมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ทำให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมความพร้อมและให้ความสำคัญต่อความต้องการและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในทุกด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตใจ การดำรงชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบัน การทำงาน ที่อยู่อาศัย และความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน โดยผู้สูงอายุจะต้องได้รับการบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขอย่างทั่วถึงเพื่อรองรับปัญหาทางด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ ความมั่นคงของรายได้ที่เกิดขึ้นในครอบครัว

คุณภาพชีวิตจึงเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาประเทศที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เนื่องจากคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากรจะทำให้การพัฒนาด้านต่าง ๆ สามารถกระทำได้ดีหรือประสบผลสำเร็จอย่างรวดเร็ว องค์การอนามัยโลกได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่า เป็นการรับรู้ความพึงพอใจและสถานะของบุคคลในการดำรงชีวิตในสังคม โดยแบ่งองค์ประกอบเป็น 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อม (The WHOQOL Group, 1995, p.5) ต่อมา (สุวัฒน์ มหัตนิรันด์กุล, 2540, น.13) ได้พัฒนาเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL - BREF - THAI) ชุด 26 ข้อคำถาม ครอบคลุมองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามการที่ผู้สูงอายุจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้นต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเห็นคุณค่าในตนเอง (Coopersmith, 1984, p.33) กล่าวว่า องค์ประกอบการเห็นคุณค่าในตนเองมี 2 ลักษณะ คือ ปัจจัยที่เป็นลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ ศักยภาพตนเอง สภาพทางอารมณ์ ค่านิยมส่วนบุคคล ความมุ่งหวัง และปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบภายนอก ได้แก่ สัมพันธภาพภายในครอบครัว ความรู้และการศึกษา สภาพทางสังคม และกลุ่มเพื่อน

จังหวัดชุมพรมี 8 อำเภอ 70 ตำบล 743 หมู่บ้าน แบ่งเป็นโซนเหนือและโซนใต้ โดยโซนเหนือจะมีอำเภอปะทิว อำเภอท่าแซะ อำเภอเมือง ส่วนโซนใต้ จะมีอำเภอสวี อำเภอทุ่งตะโก อำเภอหลังสวน อำเภอละแม อำเภอพะโต๊ะ มีผู้สูงอายุ 77,951 คน คิดเป็นร้อยละ 15.36 ของประชากรทั้งหมดในจังหวัดชุมพร เข้าข่าย “สังคมผู้สูงวัย” (กระทรวงมหาดไทย, 2559) อีกทั้งตำบลดอนยาง เป็นตำบลหนึ่ง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอปะทิว มีประชากรเพศชายจำนวน 2,982 คน เพศหญิงจำนวน 2,866 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 5,848 คน (จังหวัดชุมพร, 2559) มีจำนวนผู้สูงอายุในตำบลดอนยางที่มีช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป เพศชาย 360 คน เพศหญิง 402 คน รวมประชากรผู้สูงอายุ 762 คน และจำนวนผู้สูงอายุในตำบลดอนยางมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น (องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง, 2560) จึงได้มีการนำโครงการสร้างเสริมสุขภาพชีวิตของรัฐบาลมาดำเนินการ โดยในวันพฤหัสบดีแรกของทุก ๆ เดือน มีจัดกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ ให้ผู้สูงอายุได้มาทำกิจกรรมร่วมกัน มีกิจกรรมด้านการทำบุญ กิจกรรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการร่วมกิจกรรมผ่อนคลาย และยังมีการตรวจวัดความดัน สุขภาพร่างกายให้กับผู้สูงอายุเบื้องต้น โดยได้รับความร่วมมือจากโรงพยาบาลมาบอำมฤต และ อสม. ในหมู่บ้านที่จะมาให้บริการและให้ความรู้ทางด้านสุขภาพกับผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่ทั้งนี้การดำเนินงานดังกล่าวอาจจะยังไม่ทั่วถึงหรืออาจจะยังไม่ตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุ เนื่องจากหน่วยงานในระดับท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญในการจัดตั้งงบประมาณไว้รองรับสำหรับการแก้ไขและช่วยเหลือกลุ่มผู้สูงอายุอย่างจริงจัง ขาดการบูรณาการ แผนระหว่างหน่วยงาน ทำให้การช่วยเหลือขาดทิศทางและไม่เป็นแนวทางเดียวกัน ในส่วนของการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจากรัฐค่อนข้างจำกัด ในส่วนของผู้สูงอายุก็ขาดผู้ดูแลที่มีทักษะดูแลที่ถูกต้อง ครอบครัวทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านจิตใจ ปัญหาความยากจน เนื่องจากค่าครองชีพที่สูงขึ้น และการได้รับการบริการสวัสดิการสังคมยังไม่ครอบคลุมไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร ดังนั้นจะเห็นว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ยังต้องมีการปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ (จังหวัดชุมพร, 2559)

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จากภารกิจที่รับการถ่ายโอนและกฎหมายย่อมจะส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง มีภารกิจเพิ่มมากขึ้น และภารกิจหนึ่งที่ควรให้ความสำคัญ คือ งานสวัสดิการสังคม งานสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มของปัญหาเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งอาจเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการจัดสวัสดิการสังคมและมาตรการในการรองรับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านความรู้ การจัดการทรัพยากร และบริการทางสังคม รวมทั้งการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคตของตำบลดอนยาง ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง จึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ในประเด็นปัญหาระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เช่น ด้านร่างกาย ด้านสภาพทางจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้

คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุให้ตรงกับความต้องการและปัญหาของผู้สูงอายุ และเป็นการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การขยายผลในเชิงปฏิบัติการพัฒนายกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและสนับสนุนการดำเนินงานการจัดสวัสดิการสังคมได้อย่างเหมาะสมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร อยู่ในระดับปานกลาง

1.3.2 ปัจจัยด้านการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ ปัจจัยด้านความสามารถในการแสดงพฤติกรรม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของบุคคล และปัจจัยด้านการรับรู้คุณภาพชีวิต ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการศึกษาได้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยศึกษานำแนวคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของ (Lawton, 2000, p. 42) และตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย (สุวัฒน์ มหัตนิรนดร์กุล, วิระวรรณ ตันติพิวัฒนสกุล และวนิดา พุ่มไพศาลชัย, 2559, น.15)

เพื่อวัดคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เป็นหลักในการวิจัย

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุทั้งหมดในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 762 คน (จังหวัดชุมพร, 2559) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง โดยการใช้สูตรของ (Taro Yamane, 1973 , p.727) คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 263 คน

1.4.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้การวิจัย

1.4.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ดังนี้

1) ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ

2) ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม

3) ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล

4) ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต

1.4.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ดังนี้

1) ด้านร่างกาย

2) ด้านจิตใจ

3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

4) ด้านสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.4.4 ขอบเขตด้านพื้นที่ ตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

1.4.5 ขอบเขตด้านเวลาในการวิจัยครั้งนี้ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ มกราคม - พฤษภาคม 2561

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ผู้วิจัย ได้นิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

“ผู้สูงอายุ” หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ทั้งเพศชายและหญิงที่อาศัยอยู่ในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

“ผู้ดูแลผู้สูงอายุ” หมายถึง ผู้ที่ให้การช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

“คุณภาพชีวิต” หมายถึง ความสมบูรณ์ทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และจะต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี มีครอบครัวและสังคมที่ดี เพื่อฝึกอบรมคนเอง ช่วยตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม

“คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ” หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมหรือให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ให้อยู่ระดับที่เหมาะสมตามการรับรู้ต่อองค์ประกอบที่เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิต ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. ด้านร่างกาย หมายถึง สภาพร่างกายของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ที่มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง สามารถลุกเดินหรือเคลื่อนไหวร่างกายได้ดี ไม่มีโรคประจำตัวหรือเจ็บป่วยเรื้อรัง สามารถมองเห็นและได้ยินปกติ สามารถจัดการกับความเจ็บป่วยทางร่างกายเบื้องต้นได้ ทำกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง ไม่ติดบุหรี่ สุรา และยาเสพติด

2. ด้านจิตใจ หมายถึง สภาพจิตใจของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรที่มีความพอใจกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ผู้อื่นและสิ่งรอบตัว ไม่มีความกังวลในการดำเนินชีวิตหรือสามารถจัดการกับความกังวลของตนเองได้ ไม่มีอารมณ์ซึมเศร้าหรือท้อแท้ใจ นอนหลับสนิทดี และไม่มีภาวะเครียด

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม หมายถึง การรับรู้ถึงความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรที่สามารถรับทราบและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมของชุมชน มีส่วนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน มีเพื่อนบ้านที่ไว้ใจและมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญา ประสบการณ์ชีวิตต่อคนในชุมชน ปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือ และคอยให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในการทำกิจกรรมของชุมชน

4. ด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง สภาพแวดล้อมหรือสภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยอาศัยอยู่กับครอบครัวหรือมีครอบครัวอาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง มีบุคคลในครอบครัวดูแลอย่างใกล้ชิด อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ปลอดภัย และปราศจากมลพิษ สภาพบ้านมีอากาศถ่ายเท มีแสงสว่างเพียงพอ สะอาด มีความเป็นส่วนตัว มีการให้บริการด้านสวัสดิการจากชุมชน และมีสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคเข้าถึง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

“ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต” หมายถึง สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีผลด้านบวกลบที่กระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุทั้งทางตรงและทางอ้อม ในที่นี้ ได้แก่

1. การมีความผาสุกทางด้านจิตใจ (Psychological Well-Being) หมายถึง สิ่งที่พึงปรารถนาของบุคคล ความพึงพอใจในชีวิตว่าเป็นความรู้สึกที่เป็นสุข ระดับความสุขที่ได้รับและความสำเร็จที่ได้บรรลุตามความต้องการหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ รู้สึกพอใจกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มีความสุขและพอใจในสิ่งที่เป็นอยู่ มีชีวิตเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลง และการเจริญงอกงาม

2. ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม (Behavioral Competence) หมายถึง ความสามารถในการทำหน้าที่ของบุคคล ซึ่งรวมถึงการทำหน้าที่ของร่างกาย การมีสุขภาพที่ดี การรับรู้ที่ถูกต้องและการมีพฤติกรรมทางสังคมที่ถูกต้อง มีความกระฉับกระเฉงและมองชีวิตในทางที่ดี แสวงหาความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ หาเวลาสำหรับทำกิจกรรมผ่อนคลาย เช่น เดินเล่น ขี่จักรยาน ทำงานบ้าน หรือทำสวน ทำสมาธิ สวดมนต์ ไหว้พระ หรือทำจิตใจให้สบาย และเลือกรับประทานอาหารที่ไม่ใช้สารปรุงแต่ง

3. สิ่งแวดล้อมของบุคคล (Objective Environment) หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในขณะใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนมีความปลอดภัย อยู่ใกล้ชิดกับบุคคลที่ตนรักใคร่หรือห่วงใย ใช้เวลาอยู่กับเพื่อนหรือบุคคลที่สนิทสนม ให้ความจริงใจและไว้วางใจต่อบุคคลที่ใกล้ชิดและปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับผู้ที่ใกล้ชิด

4. การรับรู้คุณภาพชีวิต (Perceived Quality of Life) หมายถึง การที่บุคคลมีการประเมินตนเองเกี่ยวกับความผาสุกทางด้านจิตใจ ความสามารถในการทำหน้าที่ ตลอดจน สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อบุคคลที่ให้คุณค่ากับความสำเร็จสามารถแก้ไขปัญหายาก ๆ ได้เสมอ สามารถจัดการกับสิ่งที่ต้องการได้ถึงแม้ผู้อื่นจะไม่เห็นด้วย สามารถทำสิ่งที่ท่านต้องการได้ สามารถคิดวิธีการแก้ปัญหาและสามารถจัดการสิ่งต่าง ๆ ได้เป็นประจำ ไม่ว่าปัญหานั้นจะมาในรูปแบบไหนได้เสมอ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.6.1 ได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิผลการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุเพื่อให้ตรงกับปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

1.6.2 ได้ทราบระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เป็นประโยชน์ต่อการเสนอแนะแก่องค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาระบบการบริหารนโยบายและการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุ

1.6.3 ข้อสนเทศได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตและระบบการให้การบริการ ให้ตรงกับปัญหาและความต้องการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2
การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต
3. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ
4. บริบททั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดของงานวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

2.1.1 ความหมายของผู้สูงอายุ

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมาสารคาม
RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY

องค์การอนามัยโลก (WHO Expert Committee, 1989, p.11) ได้อธิบายว่าผู้สูงอายุหมายถึงผู้ที่มีอายุ 60 ปีหรือมากกว่าเมื่อนับตามวัยหรือหมายถึง ผู้เกษียณอายุจากการทำงาน เมื่อนับตามสภาพเศรษฐกิจหรือหมายถึง ผู้ที่สังคมยอมรับเป็นผู้สูงอายุ

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตสถาน, 2546, น. 347) ได้ให้ความหมายของคำว่าชราไว้ว่าแก่ด้วยอายุชำรุดทรุดโทรมแต่คำนี้ไม่เป็นที่นิยมเพราะก่อให้เกิดความหดหู่ใจและความถดถอยสิ้นหวังทั้งนี้จากผลการประชุมของคณะผู้อาวุโสแทนตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2512 เป็นต้นมา ซึ่งคำนี้ให้ความหมายที่ยกย่องให้เกียรติแก่ผู้ที่ชราภาพว่าเป็นผู้ที่สูงอายุทั้งวัยวุฒิคุณวุฒิและประสบการณ์

วีนัส วัยวัฒนะ (2550, น.9) อธิบายว่าผู้สูงอายุหมายถึงบุคคลที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปโดยยึดหลักเกณฑ์ขององค์การระหว่างประเทศและตามกฎหมายการปลดเกษียณของข้าราชการไทย

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2553, น.8) อธิบายว่าผู้สูงอายุคือบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ต้องให้ความสำคัญเพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ชุติเดช เจียนดอน (2554, น.9) อธิบายไว้ว่าผู้สูงอายุ หมายถึงบุคคลทั้งชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปที่มีความเสื่อมถอยทางร่างกายและมีความเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ

กรมอนามัย (2555, น.5) อธิบายว่าผู้สูงอายุหมายถึงผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายจิตใจและคนที่เคยแข็งแรงสมบูรณ์จะกลับเสื่อมลงตามอายุขัยเช่นข้อเสื่อมหูตึงตามัวต้อกระจกเป็นต้น

จากความหมายผู้สูงอายุสรุปได้ว่าผู้สูงอายุหมายถึงผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปที่มีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจไปในทางเสื่อมลงมีบทบาททางสังคมและกิจกรรมในการประกอบอาชีพลดลง

2.1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

นักทฤษฎีการสูงอายุได้พิจารณากระบวนการแก่ของบุคคลว่าเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันทั้งแนวตั้งและแนวนอน ในแนวตั้งให้พิจารณาว่าร่างกายของบุคคลมีหลายระดับ นับตั้งแต่โมเลกุล เซลล์ บุคคล กลุ่มคน และสังคม ส่วนแนวนอนให้พิจารณาว่าบุคคลมีคุณลักษณะ 3 ประการ คือ เป็นอยู่ (Being) พฤติกรรม (Behaving) และการกลายมาเป็น (Becoming) (Ebersole and Hess, 1998, pp. 9-11) ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีทางชีววิทยา (Biological Theory) ได้อธิบายถึงกระบวนการทางสรีรวิทยาและการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างของอวัยวะต่าง ๆ รวมทั้งการสูญเสียความสามารถในการต้านทานโรค พบว่าในทุกระดับของชีววิทยาตั้งแต่เซลล์เนื้อเยื่ออวัยวะระบบอวัยวะจะต้องมีการเสื่อมและมีการตายเกิดขึ้นซึ่งมนุษย์ประกอบด้วยองค์ประกอบใหญ่ๆ 3 อย่างคือเซลล์ที่สามารถเพิ่มตัวเองตลอดชีวิตเซลล์ที่ไม่สามารถแบ่งตัวเองและองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เซลล์โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ทฤษฎีด้านพันธุกรรม (Genetic Theory) ประกอบด้วยทฤษฎีวิวัฒนาการ(Evolution Theory) หรือทฤษฎีเซลล์ (Cell Theory) ร่วมกันอธิบายว่าสิ่งมีชีวิตต่างก็มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการตลอดเวลาทฤษฎีนาฬิกาชีวิต (Biological clock) หรือทฤษฎีการถูกกำหนด (Programming Aging Theory) อธิบายว่า อายุขัยของคนถูกกำหนดไว้แล้ว โดยรหัสทางพันธุกรรม (Gene) ถ้าบรรพบุรุษมีอายุยืนลูกหลานก็มีอายุยืนยาวตามไป

1.2 ทฤษฎีอวัยวะ (Organ Theory) ได้อธิบาย เป็นกระบวนการที่เกิดจากทฤษฎีความเสื่อมโทรมของร่างกายที่เกิดขึ้นเอง จากอวัยวะที่มีการใช้งานมากจึงทำให้มีการเสื่อมได้ง่ายและเร็วขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น จากทฤษฎีนี้คือ อวัยวะส่วนใดของร่างกายที่ไม่ค่อยได้ทำงานจะมีการเสื่อมสภาพไปก่อนเป็นปกติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.3 ทฤษฎีสรีรวิทยา (Physiological Theory) อธิบาย กระบวนการแก่ในลักษณะการทำงานของอวัยวะต่าง ๆของร่างกายประกอบด้วยทฤษฎีบ่อย ๆ ในเมื่อคนอยู่ในภาวะเครียดร่างกายจะตอบสนองโดยไฮโปทาลามัสและพิทูอิตารี่ถูกให้กระตุ้นสาร Adreno corticotropic Hormone ไปกระตุ้น Adrenal Cortex และ Adrenal Medulla ซึ่งจะทำให้ระดับน้ำตาลในเลือดสูงขึ้นช่วยให้ร่างกายดำรงชีวิตอยู่ในภาวะเครียดได้ ทฤษฎีอนุมูลอิสระ กล่าวถึง กระบวนการออกซิเดชั่นที่ไม่สมบูรณ์ในกระบวนการเผาผลาญสารจำพวกโปรตีน คาร์โบไฮเดรทและอื่น ๆทำให้เกิดอนุมูลอิสระ (Free Radical substance) ซึ่งสามารถทำลายผนังเซลล์โดยโมเลกุลของอนุมูลอิสระเมื่อแตกออกเป็นอิสระจะจับกับโมเลกุลอื่นได้อีก

2. ทฤษฎีทางจิตวิทยา (Psychological Theory) เป็นกลไกการเจริญทางด้านจิตวิทยา เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและพฤติกรรมของผู้สูงอายุเป็นการปรับตัวเกี่ยวกับสติปัญญาความคิดและการรับรู้ที่สร้างให้เกิดแรงจูงใจขึ้น ซึ่งประสบการณ์ในอดีตของแต่ละบุคคลจะผลักดันให้มีบุคลิกแตกต่างกันไปและมนุษย์จะมีช่วงการเปลี่ยนแปลงคือ ช่วงต่อของชีวิตจะส่งผลถึงการพัฒนาบุคลิกภาพในอนาคต คือ การเป็นผู้สูงอายุด้วยตัวอย่างทฤษฎีทางจิตวิทยาได้แก่

2.1 ทฤษฎีของเพค (Peck's Theory) โดย โรเบิร์ตเพค ที่ได้วิจัยกลุ่มผู้สูงอายุ 2 กลุ่มที่มีอายุแตกต่างกันและมีความแตกต่างด้านกายภาพและจิตสังคม เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของจิตใจที่มีต่อสังคมและความรู้สึกที่มีต่อการทำงานรวมกับผู้อื่น ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตสังคมของผู้สูงอายุ 3 ลักษณะคือ (Eliopoulos, 1995, p.16) อายุที่เพิ่มขึ้น วัยผู้สูงอายุตอนต้นและวัยผู้สูงอายุตอนปลาย

3. ทฤษฎีทางสังคมวิทยา (Sociological Theory) เป็นทฤษฎีในการปรับตัวทางสังคมที่พยายามวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ผู้สูงอายุต้องมีสถานะทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป พร้อมทั้งพยายามที่จะช่วยให้มีการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (เล็กสมบัติ, ศศิพัฒน์ ยอดเพชรและธนิกานต์ ศักดาพร, 2554, น.21) โดยมีรายละเอียดดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3.1 ทฤษฎีกิจกรรม (Activity Theory) โดย Kossuth and Bengtson (1988, p.5) ที่มีการวิเคราะห์ถึงการกระทำของแต่ละบุคคลเพื่อให้เกิดความพึงพอใจและมีแรงจูงใจในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยมีการจัดทำกิจกรรมและเครื่องมือที่ส่งผลต่อผู้สูงอายุจากการอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและกันทฤษฎีกิจกรรม แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุที่มีการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทำให้มีความพึงพอใจในชีวิตและปรับตัวได้ดีกว่าผู้สูงอายุที่ไม่มีบทบาทหน้าที่หรือการทำกิจกรรมใด

3.2 ทฤษฎีแยกตนเองหรือทฤษฎีการถอยห่าง (Disengagement Theory) กล่าวถึง ผู้สูงอายุเกี่ยวกับการถอยห่างออกจากสังคมมีใจความว่าผู้สูงอายุและสังคมจะลดบทบาทซึ่งกันและกันอย่างค่อยๆไปที่ไม่อาจเลี่ยงได้ แต่การยอมรับเกี่ยวกับสุขภาพก็จะมีความลดถอดลงความเครียดและการรักษาจะทำให้มีสภาวะที่ไม่ถดถอยลง ซึ่งทฤษฎีนี้อธิบายว่า โดยปกติแล้วบุคคลจะพยายามผสานอยู่กับ

สังคมให้นานเท่าที่จะทำได้ เพื่อเป็นการรักษาสมดุลทั้งด้านร่างกายจิตใจและอารมณ์ก่อนที่บทบาทของตนเองจะแคบลง

3.3 ทฤษฎีความต่อเนื่อง (Continuity Theory) เป็นการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุโดยการสร้างจากบุคลิกภาพและรูปแบบของการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล ซึ่งเชื่อว่าผู้สูงอายุจะมีบทบาทหน้าที่ที่กระทำเพื่อสร้างพลังมาทดแทนจากเดิมและยังคงสภาพที่จะพยายามปรับตนเองให้กับสภาพแวดล้อมใหม่อย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ

3.4 ทฤษฎีบทบาท (Role Theory) อธิบายว่าอายุเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการที่จะกำหนดบทบาทของแต่ละบุคคลบุคคลจะปรับตัวต่อการเป็นผู้สูงอายุได้ดีเพียงใดย่อมน่าจะขึ้นอยู่กับการยอมรับบทบาทของตนเองในแต่ละช่วงอายุซึ่งบทบาทดังกล่าวจะส่งผลไปถึงการยอมรับบทบาททางสังคมที่จะเปลี่ยนแปลงไปในอนาคตด้วยนอกจากนี้การสร้างบทบาททางสังคมของตนขึ้นมาใหม่เพื่อทดแทนบทบาทหน้าที่ที่สูญเสียไปขึ้นกับบทบาททางสังคมและการมองเห็นคุณค่าของตนเองเป็นสำคัญ เมื่อบุคคลเข้าสู่วัยสูงอายุจะปรับบทบาทและสภาพต่าง ๆหลายอย่างที่ไม่ใช่บทบาทเดิมของตนมาก่อน

การศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุใน 3 กลุ่มที่สำคัญได้แก่ทฤษฎีทางชีววิทยาทฤษฎีทางจิตวิทยาและทฤษฎีทางสังคมวิทยาพบว่า แต่ละกลุ่มทฤษฎีจะมีความสำคัญแตกต่างกันไปแต่ทั้งหมดช่วยให้เกิดความเข้าใจผู้สูงอายุได้อย่างครอบคลุมเป็นองค์รวมมากขึ้น โดยทฤษฎีทางชีววิทยาจะกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายของผู้สูงอายุทฤษฎีทางจิตวิทยาจะกล่าวถึงจิตใจของผู้สูงอายุที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและพฤติกรรมของผู้สูงอายุซึ่งจะเป็นลักษณะของการพัฒนาและปรับความนึกคิดความรู้สึกความเข้าใจแรงจูงใจเป็นต้นขณะที่ทฤษฎีทางสังคมวิทยาจะเกี่ยวข้องกับบทบาททางสังคมของผู้สูงอายุเช่นการเกษียณอายุราชการการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆในสังคมและชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2.1.3 การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในวัยผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เสื่อมทั้งร่างกายและจิตใจอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามเวลาที่ผ่านไปทำให้เกิดการทรุดโทรมของอวัยวะต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลการเปลี่ยนแปลงตามปกติของผู้สูงอายุโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้ (ศรีเรือนแก้วกังวาน, 2549, น.19-23)

1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีรภาพ (Biological Change) การเปลี่ยนแปลงด้านนี้เกิดขึ้นทุกระบบหน้าที่ตั้งแต่ระดับเซลล์ขึ้นมาความสามารถในการทำงานของอวัยวะในระบบต่าง ๆเพื่อรักษาและควบคุมระดับปกติของสารต่าง ๆได้น้อยลงดังนั้นผู้สูงอายุจึงมีโอกาสเกิดอาการต่าง ๆ

อันเนื่องมาจากความไม่สมดุลของสารในร่างกายได้มากกว่าวัยอื่น ๆ การเปลี่ยนแปลงในระบบต่าง ๆ ของร่างกายได้แก่

1.1 ระบบเซลล์และเนื้อเยื่อเซลล์แต่ละเซลล์จะมีอายุขัยของมันแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดเมื่อเซลล์เก่าตายจะมีการสร้างเซลล์ใหม่ทดแทนเพื่อซ่อมแซมหรือตกแตกอวัยวะนั้น ๆ ยกเว้นการทำงานของเซลล์ประสาทอย่างไรก็ตามเมื่อจำนวนเซลล์ที่ตายมีมากและเป็นไปอย่างรวดเร็วกว่าอัตราการสร้างเซลล์ใหม่กระบวนการเจริญเติบโตหรือการดารงรักษาเนื้อเยื่อต่าง ๆก็จะเปลี่ยนแปลงไป

1.2 ระบบประสาทสัมผัสซึ่งได้แก่ตาหูประสาทรับรสกลิ่นและผิวหนังมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

1.2.1 ตาแก้วตาจะขุ่นมัวและขาดความยืดหยุ่นเมื่ออายุย่างเข้า 40 ปีการมองเห็นไม่ชัดเจนไขมันรอบดวงตาจะลดลงทำให้ตาดูลึกโบ๋เปลือกตาบางและไม่ยืดหยุ่นการสูญเสียความตึงตัวของเปลือกตานี้มักจะเริ่มตั้งแต่อายุ 60 ปีและเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ม่านตามีสีจางลงขนาดของรูม่านมีขนาดตาเล็กลงขณะอยู่ในที่ ๆ มีแสงสว่างและที่มืดทั้งนี้ปฏิกิริยาของรูม่านตาอ่อนกำลังลง ตาขาวลดความโปร่งใสและจะหดมีความหนาทึบในการทำงาน

1.2.2 หูจะมีการเสื่อมจากการได้ยินที่เกิดจากผนังเส้นโลหิตแดงแข็งตัวและปลายประสาทในหูจะตึงทำให้ไม่ค่อยได้ยินเสียงที่ชัดกว่าเสียงธรรมดาหรือเสียงสูงเวลาพูดกระซิบจะได้ยินกว่าเสียงพูดธรรมดา

1.2.3 ประสาทรับรสและรับกลิ่นปริมาณตุ่มรับรสของลิ้นจะลดน้อยลงทำให้ความสามารถต่าง ๆ ในการจำแนกรสลดลงประสิทธิภาพของการได้กลิ่นลดลงเป็นผลทำให้เกิดความรู้สึกไม่อยากอาหารผิดกับที่เคยเป็นมาในหนุ่มสาว

1.2.4 ผิวหนังผิวหนังจะเหี่ยวย่นและแห้งเนื่องจากการสูญเสียไขมันอิ่มตัวใต้ผิวหนังการเสียความยืดหยุ่นของผิวและการสูญเสียน้ำผิวหนังจะมีตุ่มแผลเกิดขึ้นเนื่องจากการมีปริมาณเมลาโนไซท์ลดลงแสงแดดลมความร้อนหนาวของอากาศมีส่วนส่งเสริมให้มีการเปลี่ยนแปลงของผิวหนังมากและเร็วยิ่งขึ้นนอกจากนี้ผมจะร่วงทำให้ศีรษะล้านได้สีของผมจะเปลี่ยนเป็นสีเทาและขาวบางที่อาจพบความผิดรูปของเล็บเท้าและบ่อยครั้งที่การเปลี่ยนแปลงด้านนี้ทำให้เกิดความเครียดต่อผู้สูงอายุ

1.3 ระบบกระดูกและกล้ามเนื้อได้แก่กระดูกกล้ามเนื้อข้อต่อและเยื่อยึดข้อต่อและฟันมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

1.3.1 กระดูกร่างกายจะเริ่มสูญเสียแคลเซียมโดยกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาโดยพบว่าเมื่ออายุย่างเข้า 45 ปีขึ้นไปข้อต่อกระดูกสันหลังและเกิดความเสื่อมสลายทำให้ส่วนสูงเปลี่ยนไปคือโครงร่างจะสั้นลงโค้งงุ้มแคลเซียมละลายตัวจากกระดูกร่วมกับการขาดวิตามินดีเป็นผลให้เกิดรูพรุนตามแนวกระดูกยาวเกิดเป็นโรคกระดูกพรุนได้ง่ายแคลเซียมที่ละลายออกไปจะไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เกาะที่กระดูกอ่อนหรือเอ็นที่ยึดกล้ามเนื้อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกระดูกและกล้ามเนื้อลดความยืดหยุ่นนอกจากนั้นในรายที่แคลเซียมไปเกาะที่กระดูกอ่อนชายโครงจะทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของผนังทรวงอกลดลงอาจทำให้การหายใจเป็นไปได้ไม่เต็มที่การหายใจ จึงต้องใช้กล้ามเนื้อกระบังลมมากขึ้น

1.3.2 กล้ามเนื้อกล้ามเนื้อเรียบจะสามารถคงสภาพได้เหมือนปกติส่วนกล้ามเนื้อลายจะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งโครงสร้างและสมรรถภาพจะมีพังผืดเพิ่มมากขึ้นทำให้ความยืดหยุ่นของกล้ามเนื้อเริ่มลดลงเมื่อมีอายุ 30 ปีขึ้นไปปริมาณโปรตีนและเซลล์กล้ามเนื้อลดลงหลังจากอายุย่าง 50 ปีทำให้กล้ามเนื้อเหี่ยว

1.3.3 ข้อต่อและเนื้อเยื่อยึดข้อต่อเนื้อเยื่อยึดข้อต่อซึ่งเป็นพวกคอลลาเจนจะมีแคลเซียมมาเกาะทำให้ข้อแข็งเคลื่อนไหวลำบากได้ในคนชราถ้าเกิดบาดแผลจะหายช้าเนื่องจากมีเนื้อเยื่อคอลลาเจนมาอยู่ในบริเวณแผลช้าลงมีการเสื่อมสภาพและวิกลรูปของข้อต่อโดยเฉพาะข้อต่อที่รองรับน้ำหนัก

1.3.4 ฟันมักพบว่ามีการเปลี่ยนแปลงแต่ก็เป็นการยากที่จะกล่าวว่ามีผลมาจากความชราโดยตรงทั้งนี้เพราะอาจเกิดร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ เช่นสุขภาพฟันอุปนิสัยในการรับประทานอาหารการซ่อมแซมรักษาเป็นต้น

1.4 ระบบประสาทถึงแม้เซลล์ประสาทจะมีอายุได้นานแต่เมื่อเกิดการเสื่อมสลายแล้วจะไม่มีการแทนที่ใหม่อัตราการเสื่อมสลายของเซลล์ประสาทโดยเฉลี่ยมีประมาณ 0.8% ต่อปีหลังอายุเลย 30 ปีไปแล้วการทำงานประสานกันระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อลดลงทำให้ผู้สูงอายุมีข้อจำกัดมากในการเรียนรู้ทักษะใหม่การเรียนรู้หรือทักษะที่มีมาแต่ดั้งเดิมจะยังคงไว้ได้ตลอดยกเว้นในกรณีที่อัตราการเสื่อมสลายของเซลล์ประสานสูงมาก

1.5 ระบบหัวใจและหลอดเลือดเนื่องจากกล้ามเนื้อหัวใจมีการเพิ่มคอลลาเจนและไขมันซึ่งเป็นสาเหตุทำให้หัวใจของผู้สูงอายุทำหน้าที่ลดลงโดยทั่วไปปริมาณเลือดที่ถูกบีบออกจากหัวใจก็เพียงพอสำหรับกิจวัตรประจาวันทั่วไปแต่ถ้าผู้สูงอายุมีการออกกำลังกายหนักเกินไปมีความเครียดและการเจ็บป่วยก็อาจทำให้ปริมาณเลือดที่ออกจากหัวใจไปเลี้ยงส่วนต่าง ๆของร่างกายไม่เพียงพอผู้สูงอายุจึงต้องมีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอและเหมาะสม

1.6 ระบบทางเดินอาหารการย่อยอาหารความอยากอาหารลดลงเพราะประสาทรับกลิ่นและรับรสมีความสามารถรับสัมผัสน้อยลงรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของฟันและเหงือกทำให้รับประทานอาหารได้ลำบากต้องเลือกลักษณะอาหารมากขึ้นนอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงของกล้ามเนื้อระบบทางเดินอาหารมีการลดการกระตุ้นจากระบบประสาทอัตโนมัติการบีบตัวของทางเดินอาหารจะช้าลงตั้งแต่หลอดอาหารถึงลำไส้ใหญ่ทำให้มีอาหารตกค้างอยู่ในหลอดอาหารและกระเพาะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

อาหารเป็นเวลานานทำให้ผู้สูงอายุอิ่มอยู่นานและกระเพาะอาหารเองก็มีการหลั่งกรดน้ำย่อยอาหารลดลงกรดเกลือในกระเพาะอาหารอยู่ในระดับต่ำอาหารถูกย่อยไม่สมบูรณ์การดูดซับแคลเซียมและเหล็กลดลงผู้สูงอายุมักเป็นโรคขาดอาหารและซีดได้ง่าย

1.7 ระบบการขับถ่ายของเสียในผู้สูงอายุกระเพาะปัสสาวะจะมีลักษณะเป็นรูปกรวยเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของกล้ามเนื้อที่ช่วยยึดรวมทั้งความอ่อนแอของกล้ามเนื้อในอุ้งเชิงกรานในลักษณะเช่นนี้กล้ามเนื้อของกระเพาะปัสสาวะจะถูกกระทบกระเทือนได้ง่ายทำให้ปัสสาวะบ่อยและกลั้นปัสสาวะไม่ค่อยได้ซึ่งเป็นผลร่วมจากการที่กล้ามเนื้อกระเพาะปัสสาวะไม่สามารถขยายตัวได้นอกจากนี้มักพบว่าต่อมลูกหมากโตหรือมดลูกหย่อนเนื่องจากมีแรงดันเพิ่มในกระเพาะปัสสาวะส่วนไตพบว่าไตจะเกิดการเหี่ยวลีบและการเสื่อมของหลอดไต เป็นต้น

1.8 ระบบหายใจพบว่ามีการเสื่อมของเซลล์ชนิดอิพิธิเลี่ยมซึ่งปกคลุมผนังของทางผ่านอากาศหายใจและมีการเปลี่ยนแปลงของเนื้อเยื่อเกี่ยวพันการเปลี่ยนแปลงของหลอดเลือดกล้ามเนื้อเยื่อของระบบการหายใจร่วมกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างผนังกล้ามเนื้อทรวงอกมีความแข็งแกร่งเพิ่มมากขึ้นเพราะกระดูกซี่โครงมีการเคลื่อนไหวช้าลงทำให้ความจุปอดลมน้อยลงมีความรู้สึกเหมือนหายใจไม่เต็มปอดไม่เพียงพอที่จะถ่ายเทปริมาณอากาศในปอดให้เต็มที่มีความรู้สึกเหมือนหายใจช้าลงทำให้ร่างกายได้รับออกซิเจนไม่เพียงพอหรือน้อย

1.9 ระบบต่อมไร้ท่อที่มีผลอย่างมากต่อร่างกายของผู้สูงอายุทำให้เกิดอวัยวะในระบบต่อมไร้ท่อมีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงคือ

1.9.1 ต่อมใต้สมองส่วนหน้าจะมีการงอกเกินและมีคอลลอยด์เพิ่มขึ้นทำให้มีการเสื่อมหน้าที่ลงอย่างรวดเร็วการผลิตฮอร์โมนจึงลดลง

1.9.2 ต่อมไทรอยด์มีขนาดเล็กลงหลังมีอายุ 50 ปีไปแล้วส่งผลให้การผลิตฮอร์โมนลดลงซึ่งอาจจะเป็นผลให้เบื่ออาหารตาขุ่นมัวและผู้สูงอายุบางรายอาจมีภาวะต่อมไทรอยด์เป็นพิษ

1.9.3 ตับอ่อนหลั่งอินซูลินน้อยลงการนำน้ำตาลไปใช้ประโยชน์จึงมีน้อยทำให้ผู้สูงอายุอาจเป็นเบาหวานอย่างอ่อนๆได้

1.9.4 ต่อมหมวกไตพบพังผืดและวัตถุสีเพิ่มขึ้นทำให้การทำงานการขับคอร์ติโคสเตอรอยด์ทางปัสสาวะลดลง

1.9.5 ต่อมเพศมีเนื้อเยื่อเกี่ยวพันเพิ่มมากขึ้นในต่อมเพศและระบบการทำงานของเนื้อต่อมแท้ๆในเพศหญิงรังไข่จะหยุดผลิตออร์โมนเอสโตรเจนเมื่ออายุประมาณ45-50 ปีผลที่ตามมาก็คือมีการหย่อนของกล้ามเนื้อมดลูกช่องคลอดและทรวงอกหมดประจำเดือนและความรู้สึกทางเพศเปลี่ยนแปลงไปซึ่งส่วนใหญ่จะลดลงสำหรับเพศชายเชื่อว่าการทำงานของต่อมเพศก็จะมีการเสื่อมสลายเช่นกันแต่ไม่ถึงกับหยุดการทำงานไปเหมือนรังไข่การหลั่งฮอร์โมนแอนโดรเจนลดลงอวัยวะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพศเหี่ยวและความรู้สึกทางเพศลดลงอย่างไรก็ตามยังไม่มีการยืนยันว่าการผลิตฮอร์โมนของเพศชายจะหมดเมื่อไรดังนั้นจึงอาจพบความสนใจในเรื่องเพศของผู้สูงอายุชายได้

2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ (Psychological Change) เป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและทางสังคมที่มีความเสื่อมสภาพร่างกายลงทำให้เกิดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ ดังนี้

2.1 การเรียนรู้ความสามารถในการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับความทรงจำซึ่งมักจะลดน้อยลงในวัยชราการรับรู้และการเข้าใจในสิ่งต่าง ๆในบริบทของชีวิตที่มีความซับซ้อนจะเรียนรู้ได้ยากเช่นเทคโนโลยีใหม่ๆทางด้านสารสนเทศและการขาดแรงจูงใจจะมีผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ในระยะนี้

2.2 บุคลิกภาพลักษณะและรูปแบบที่เป็นมาแต่ดั้งเดิมของคุณลักษณะทางบุคลิกภาพจะยังคงไว้แต่ลักษณะเด่นเฉพาะและจะแสดงออกมาในวัยสูงอายุตามอิทธิพลหรือข้อจำกัดทางกายและจิตใจ

2.3 ความรู้สึกกลัวตายความกลัวตายทำให้ผู้สูงอายุกังวลกับความเจ็บป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เกิดขึ้นจึงมักจะต้องพบแพทย์บ่อย ๆ เพราะความกลัวตายนี้ทำให้ผู้สูงอายุหาโรคภัยไข้เจ็บใส่ตนเองจนบางครั้งลูกหลานอาจขุ่นเคืองและรำคาญได้

3. การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม (Social Change) สังคมของมนุษย์มีการอยู่ร่วมกันมีปฏิกิริยาโต้ตอบมีการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นซึ่งกันและกันและมีความรู้สึกว่าตนเป็นสมาชิกของกลุ่มซึ่งเหล่านี้เป็นความต้องการทางสังคมในผู้สูงอายุก็เช่นเดียวกันผู้สูงอายุต้องการการยอมรับจากสมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่มในครอบครัวและในสังคมแต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายเกิดขึ้นความสามารถในการทำกิจกรรมช้าลงความสามารถในการแสวงหามิตรใหม่มีอย่างจำกัดเพราะผู้ที่มีอายุน้อยกว่าขาดความพึงพอใจที่จะสร้างสัมพันธภาพกับผู้สูงอายุและผู้สูงวัยกว่าก็ขาดความมั่นใจในหลายด้าน เป็นต้น

จึงสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงในวัยผู้สูงอายุทางด้านเสรีภาพ เป็นการทำหน้าที่และรู้จักหน้าที่ของร่างกายที่มีการเสื่อมในอวัยวะต่าง ๆทุกระบบที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานของร่างกาย ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจนั้นเกิดจากการสูญเสียบทบาทหน้าที่และสถานภาพทางสังคมสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักส่งผลให้ผู้สูงอายุมีสภาพจิตใจและบุคลิกภาพเปลี่ยนไปการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายที่ทำให้ความสามารถของผู้สูงอายุลดลงทำให้การร่วมกิจกรรมหรือการทำกิจกรรมในสังคมลดลงด้วยจึงอาจสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้านต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันนอกจากนี้ยังพบว่าการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุแต่ละบุคคลจะมีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้านมากน้อยแตกต่างกันทั้งนี้เนื่องจากผู้สูงอายุแต่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ละบุคคลต่างก็มีการเสื่อมถอยของร่างกายอีกทั้งผู้สูงอายุมีสิ่งแวดล้อมทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิตและมีปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันไปตลอดจนการมีพฤติกรรมที่จะดำรงและรักษาซึ่งภาวะสุขภาพมากน้อยแตกต่างกันด้วย

2.1.4 แนวคิดการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างประชากรของประเทศไทยที่มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น แต่การดูแลผู้สูงอายุซึ่งเป็นหน้าที่ของบุตรหลานได้เปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต เนื่องจากการที่บุตรหลานต้องออกไปทำงานนอกบ้าน และนิยมแยกครอบครัวออกไปอยู่ตามลำพัง ได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น สังคมไทยจึงได้ตระหนักถึงปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ จึงได้มีการจัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขึ้น โดยมีแนวคิดในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุดังนี้(คีรีบูน จงวุฒิเวศย์, 2553, น.8-10)

1. แนวคิดสิทธิมนุษยชนและแนวนโยบายขององค์การสหประชาชาติ

สมัชชาใหญ่แห่งองค์การสหประชาชาติได้มีมติรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal of Human Rights) ซึ่งในบทบัญญัติของปฏิญญาดังกล่าวได้มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงสิทธิของผู้สูงอายุไว้ในมาตรา 25 (1) แต่เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองและการปกครองของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน จึงทำให้ไม่มีความมั่นคงของการปกครอง แต่อย่างไรก็ตามการคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุก็ยังมีการพัฒนาต่อไปอย่างไม่เท่าเทียมกันอยู่ดี

2. หลักการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุของสหประชาชาติ

สหประชาชาติได้รับรองหลักการสำหรับผู้สูงอายุ (สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ, 2553, น.11-12) ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ใช้เป็นหลักสำคัญในการกำหนดแนวทางในการจัดบริการให้แก่ผู้สูงอายุดังนี้

หลักการที่ 1 การมีเสรีภาพ

2.1 ผู้สูงอายุควรได้รับ อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และการดูแลสุขภาพอนามัยอย่างเพียงพอ โดยการมีรายได้ การสนับสนุนของครอบครัวและชุมชน

2.2 ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการทำงานหรือสามารถได้รับรายได้อื่น ๆ

2.3 ผู้สูงอายุควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าเมื่อใดจะต้องพ้นจากการทำงาน

2.4 ผู้สูงอายุควรได้รับการฝึกอบรมและการศึกษาตามความเหมาะสม

หลักการที่ 2 การมีส่วนร่วม

2.5 ผู้สูงอายุควรมีบทบาทที่จะจัดตั้งกลุ่มหรือสมาคมของผู้สูงอายุเองได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2.6 ผู้สูงอายุควรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดและดำเนินงานตามนโยบายต่าง ๆ ที่จะส่งผลโดยตรงต่อความเป็นอยู่ที่ดีของตนและสามารถถ่ายทอดความรู้และทักษะให้กับชนรุ่นหลังได้

หลักการที่ 3 การได้รับการดูแล

2.7 ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มความสามารถ

หลักการที่ 5 ความมีศักดิ์ศรี

2.8 ผู้สูงอายุควรได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสมตามสถานภาพและภูมิหลัง

2.8 ผู้สูงอายุควรที่จะดำรงชีวิตอยู่ด้วยศักดิ์ศรีและความปลอดภัย โดยปราศจากการถูกแสวงหาผลประโยชน์ ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ

ผู้สูงอายุควรได้รับการเอาใจใส่ในสังคมด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ความพึงพอใจในตนเอง (Self- Fulfillment)

2.2 การมีส่วนร่วม (Participation)

2.3 ความมีศักดิ์ศรี (Dignity)

2.4 ความเป็นอิสระ (Independence)

2.5 การดูแลเอาใจใส่ (Care)

3. แนวนโยบายเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทย

3.1 แผนผู้สูงอายุระยะยาว (พ.ศ. 2525 - 2544) ประกอบด้วย

3.1.1 ผู้สูงอายุควรได้อยู่กับครอบครัวอย่างอบอุ่น ได้รับการเคารพและการดูแลเอาใจใส่จากลูกหลาน

3.1.2 ผู้สูงอายุควรได้รับข้อมูล ข่าวสาร และวิธีการดูแลสุขภาพ ตลอดจนข่าวสารเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผู้สูงอายุปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ได้

แผนผู้สูงอายุดังกล่าวประสบกับปัญหาการดำเนินงานและการนำไปสู่การปฏิบัติการดำเนินงานของคณะกรรมการระดับชาติไม่มีความต่อเนื่องเพราะมีการปรับเปลี่ยนตัวกรรมการอยู่บ่อยครั้งและงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและบุคลากรมีจำนวนน้อยและกระจัดกระจายตามหน่วยงานต่าง ๆ

4. นโยบายและมาตรการผู้สูงอายุระยะยาว (พ.ศ. 2535 - 2554) มาตรการดังกล่าวถูกจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

4.1 ส่งเสริมและให้บริการการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้สูงอายุรู้จักการปรับตัว การป้องกันโรคและการรักษาสุขภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

4.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนและภาคเอกชนเข้าร่วมจัดบริการและสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุ

4.3 สนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาบุคลากรสำหรับดูแลรักษาและให้บริการแก่ผู้สูงอายุ

4.4 ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัวและผู้สูงอายุ

4.5 สนับสนุนให้สถาบันศาสนามีบทบาทในการเป็นที่พึ่งพาทางใจแก่ผู้สูงอายุ

4.6 จัดให้มีบริการพื้นฐานและสวัสดิการทางสังคมและการสงเคราะห์ให้แก่ผู้สูงอายุ

5. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติถึงเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุในหมวดของสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยและหน้าที่ชนชาวไทยเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับความช่วยเหลือ มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้

มาตรา 53 บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

6. ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย (พ.ศ. 2542) ได้ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ข้อ 1 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคมต้องรณรงค์ปลูกฝังค่านิยมให้สังคมตระหนักถึงคุณค่าของผู้อายุตามวัฒนธรรมไทยที่เน้นความกตัญญูกตเวทีและความเอื้ออาทรต่อกัน

ข้อ 2 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคเอกชน ประชาชน สถาบันสังคม ต้องตรากฎหมายว่าด้วยผู้สูงอายุ เพื่อเป็นหลักประกันและบังคับใช้ในการพิทักษ์สิทธิ คุ้มครองสวัสดิภาพและจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ

ข้อ 3 รัฐโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรเอกชน ประชาชน สถาบันสังคมต้องกำหนดนโยบายและแผนหลักด้านผู้สูงอายุ ส่งเสริมและประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

ข้อ 4 ผู้สูงอายุควรได้มีบทบาท และส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว ชุมชน และสังคมโดยเฉพาะการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และความเข้าใจอันดีระหว่างผู้สูงอายุด้วยกัน และกับบุคคลทุกวัย

ข้อ 5 ผู้สูงอายุได้รับการการดูแลสุขภาพอนามัยของของตนเอง อย่างครบวงจรโดยเท่าเทียมกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ข้อ 6 ผู้สูงอายุควรได้รับการถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ให้สังคม มีโอกาสได้ทำงานที่เหมาะสมกับวัยตามความสมัครใจ โดยได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเห็นชีวิตมีคุณค่า

ข้อ 7 ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการศึกษา เรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนอย่างต่อเนื่อง เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางสังคมอันเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต เข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบด้านเพื่อสามารถปรับบทบาทของตนให้สมวัย

ข้อ 8 ผู้สูงอายุควรอยู่กับครอบครัวโดยได้รับความเคารพรัก ความเข้าใจ ความเอื้ออาทร การดูแลเอาใจใส่ การยอมรับบทบาทของกันและกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในการอยู่กันอย่างเป็นสุข

ข้อ 9 ผู้สูงอายุต้องได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี ได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองให้พ้นจากการถูกทอดทิ้งและละเมิดสิทธิ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติโดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ไม่สามารถพึ่งตนเองหรือครอบครัวได้และผู้พิการที่สูงอายุ

7. แผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 - 2564)

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ (2544 : 7-8) ได้กำหนดให้แผนฉบับนี้เป็นแผนยุทธศาสตร์ 5 หมวด ประกอบด้วยดังนี้

7.1 ยุทธศาสตร์การประมวลและพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุและการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ

7.2 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนางานด้านผู้สูงอายุระดับชาติ และการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ

7.3 ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากร

7.4 ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมของผู้สูงอายุ

7.5 ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ

ยุทธศาสตร์ทั้ง 5 หมวดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสวัสดิการผู้สูงอายุ ประกอบด้วย

1. ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากร ได้แก่
   1.1 ลดภาษีรายได้เพื่อประชาชน
   1.2 ส่งเสริมในการเก็บออม
   1.3 ขยายหลักประกันยามชราภาพให้ครอบคลุมบุคคลทั่วไป
2. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ ได้แก่
   2.1 มาตรการสนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ
   2.2 มาตรการส่งเสริมด้านการทำงานและการหารายได้ของผู้สูงอายุ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2.3 มาตรการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ

3. ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่

3.1 มาตรการคุ้มครองด้านรายได้ที่สำคัญ เช่น

3.1.1 ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนในชุมชนที่มีวัตถุประสงค์ครอบคลุมผู้สูงอายุ

3.1.2 จัดสวัสดิการที่ยากจนและไม่มีแหล่งพึ่งพิงที่เพียงพอของผู้สูงอายุ

3.2 มาตรการหลักประกันด้านสุขภาพให้ ได้แก่

3.2.1 เร่งรัดให้มีกฎหมายการคุ้มครองผู้ถูกการทารุณกรรม หรือการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

3.2.2 ลดหย่อนภาษีสำหรับผู้ดูแลผู้ที่ช่วยตัวเองไม่ได้

8. พระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ.2546

จากบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 มาตรา 54 และมาตรา 80 วรรคสอง ส่งผลให้เกิดการผลักดันพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 เพื่อใช้เป็นกฎหมายที่จะเอื้อให้เกิดโครงสร้างองค์กร และระบบบริหารจัดการที่จะรองรับการดำเนินงานที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุของประเทศซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมีสาระสำคัญโดยสรุป คือ มีการกำหนดให้มีคณะทำงานที่รับผิดชอบในการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุทั้งในเชิงนโยบาย แผนงาน และเสนอความเห็นในการออกกฎหมาย มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อผู้สูงอายุและกำหนดสิทธิและประโยชน์ที่ผู้สูงอายุพึงจะได้รับการคุ้มครอง พระราชบัญญัติผู้สูงอายุแห่งชาติได้ปรากฏมาตรการในการคุ้มครองและสนับสนุน ผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ดังนี้

มาตรา 11 ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม

2. การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น

3. การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

4. การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี

5. การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศ กำหนด

จากแนวคิดการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ สรุปได้ว่ารูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุกำหนดขึ้นเป็นกรอบและแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหาร การจัดสวัสดิการสังคมและการให้บริการสาธารณะแก่ผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเกิดประโยชน์และความพึงพอใจแก่ประชาชน รวมทั้งเพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนไม่ว่าจะอยู่ส่วนใดของประเทศ จะได้รับบริการสาธารณะในมาตรฐานขั้นต่ำที่เท่าเทียมกัน ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิตมักจะตั้งอยู่บนรากฐานของความเชื่อหรือแนวความคิดเกี่ยวกับชีวิตของแต่ละคน ซึ่งจะต้องประกอบด้วย กาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยทั่วไปมนุษย์ทุกคนย่อมต้องมีการมีชีวิตที่ดีพร้อมในทุก ๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตในสังคม เช่น มีสุขภาพดี มีอิสรเสรีในด้านความคิด การกระทำ มีเป้าหมายของชีวิต คุณภาพชีวิตเป็นแนวคิดที่กำลังได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง เพราะเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาประเทศ เนื่องจากคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากรจะทำให้การพัฒนาด้านต่าง ๆ สามารถกระทำได้ดี ซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตมีนักวิชาการให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ดังนี้

2.2.1 ความหมายของคุณภาพชีวิต

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, น. 45) เขียนไว้ว่าคุณภาพชีวิตประกอบด้วยคำ 2 คำ คือ คุณภาพ หมายถึงลักษณะความดี ลักษณะประจำบุคคลหรือสิ่งของ ชีวิต หมายถึงความเป็นอยู่ สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ลักษณะความเป็นอยู่ที่ดี

สุขศรี สงวนสัตย์ (2552, น. 7) ให้ความหมายว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง การมีชีวิตอยู่ด้วยความพึงพอใจในสิ่งที่ตนได้สัมผัส ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ทั้งนี้ ความรู้สึกดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับบุคคล สังคม และวัฒนธรรมของบุคคลนั้น ๆ

องค์การอนามัยโลก (WHO Expert Committee, 1989, p. 9) ได้ให้ความหมายว่า คุณภาพชีวิต คือ การรับรู้ความพึงพอใจ การรับรู้สถานะทางบุคคลในการดำเนินชีวิตในสังคม โดยสัมพันธ์กับเป้าหมายและความคาดหวังของตนภายใต้วัฒนธรรมและบริบททางสังคมของบุคคลต่อการดำเนินชีวิต

Dean (1985, p. 98) กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ความพึงพอใจในชีวิต ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ภาวะสุขภาพที่ดี การปรับตัวอย่างมีประสิทธิภาพ ความสุขสบายทางกายและใจ ชีวิตที่มีความหมายและมีคุณค่า และภาระหน้าที่ของบุคคล

Zhan (1992, p.797) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตว่าเป็นระดับความพึงพอใจของบุคคล ซึ่งมาจากประสบการณ์ชีวิตของบุคคลนั้นโดยต้องคำนึงถึงภูมิหลังของบุคคลสถานภาพในสังคมวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม อายุ

Ferrell (1996, pp. 909-916) ให้ความหมายคุณภาพชีวิตว่าเป็นความรู้สึกถึงความผาสุกในชีวิตของบุคคลที่มาจากประสบการณ์ในชีวิตมีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคมและจิตวิญญาณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Power, Bullinger and WHOQOL Group (2002, p. 6) กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ความสุขความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี การบรรลุศักยภาพที่แท้จริงแห่งตน ที่ประกอบด้วน ความอิสระตามที่ต้องการในการทำงานเพื่อตอบสนองต่อความสมบูรณ์ในทั้งทางด้านร่างกายจิตใจ และสังคม เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

จากการศึกษาความหมายคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ สรุปได้ว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง การรับรู้ความพึงพอใจในชีวิตการมีความสุข การรับรู้สถานะของบุคคลในการดำเนินชีวิตในสังคมโดยสัมพันธ์กับเป้าหมาย และความคาดหวังของตนและความพึงพอใจในชีวิตทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม และสภาพแวดล้อมของบุคคล ภายใต้วัฒนธรรมและบริบทของสังคมของบุคคลในการดำรงชีวิตในสังคม ภายใต้วิถีชีวิตของแต่ละบุคคล

2.2.2 องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

การดำรงชีวิตของมนุษย์จะมีลักษณะเป็นพลวัตร คือ มีการเปลี่ยนแปลง มีการเกิด เติบโต เสื่อมโทรม และสิ้นชีวิต ฉะนั้น ชีวิตที่มีคุณภาพจึงจำเป็นต้องมีองค์ประกอบเพื่อวัดคุณภาพชีวิต ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบคุณภาพชีวิตไว้ต่างกัน ดังนี้

วิภาพร มาพบสุข (2550, น. 45-47) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตในระดับสังคม ดังนี้

1. มาตรฐานการดำรงชีวิต ได้แก่

1.1 รายได้ประชาชนต่อคนต่อปี

1.2 สุขภาพอนามัย

1.3 ที่อยู่อาศัยเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของคุณภาพชีวิตของประชากรในสังคมซึ่งเป็น สิ่งจำเป็นพื้นฐานที่ทุกคนต้องจัดทำไว้สำหรับตนองและครอบครัวเพื่อความสุขและความปลอดภัยในชีวิต

1.4 ความเป็นเจ้าของหรือสภาพการถือครองในประเด็นนี้เป็นการพิจารณาว่าประชากรที่อาศัยเป็น ของตนเองหรือไม่

1.5 วัสดุก่อสร้างและสภาพที่ตั้งถ้าที่อยู่อาศัยก่อสร้างด้วยวัสดุที่คงทนถาวรย่อมจะเกิดความปลอดภัย ในการอยู่อาศัยและทำให้ผู้เป็นเจ้าของมีความมั่นใจ มีความสุขเป็นผลดีต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของทุกคน

1.6 บริเวณภายในบ้านจะต้องมีเพียงพอต่อพื้นฐานที่จำเป็น

1.7 การศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในด้านการเป็นรากฐานและเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลในทุก ๆ ด้าน ผู้ที่มีการศึกษาจะมีคุณลักษณะที่แตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา ซึ่งมีข้อสังเกตหลายประการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.8 สวัสดิการสังคมเป็นสิ่งที่รัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสบายให้กับประชากร เพื่อช่วยให้ประชากรเกิดความมั่นใจได้ว่าตนเองมีความสุขและความปลอดภัยในการอยู่อาศัยในสังคมของตน

2. ภาวะประชากรในสังคม หมายถึง ขนาดหรือจำนวนประชากร โครงสร้างความหนาแน่น การกระจายตัวคุณลักษณะและสถานภาพของประชากรในสังคมรวมถึงการเปลี่ยนแปลงภาวะประชากรหรือองค์ประกอบด้านประชากรเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลอย่างมากต่อสภาวะความเป็นอยู่หรือลักษณะการดำรงชีวิตของประชากรในแต่ละสังคม

3. ระบบสังคมและวัฒนธรรมหมายถึงระบบสังคมและวัฒนธรรมเป็นส่วนที่มีอิทธิพลในการกำหนด ชีวิตความเป็นอยู่ สิทธิหน้าที่ แนวทางปฏิบัติตลอดจนกำหนดแนวความคิดความเชื่อให้แก่ประชากร นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการกำหนดคุณภาพชีวิตของประชากรให้ดีหรือด้อยด้วยระบบสังคมและวัฒนธรรม ประกอบด้วย ระบบการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ ระบบสังคม ระบบวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียดของสาระ ดังนี้

3.1 ระบบการปกครอง

3.2 ระบบเศรษฐกิจ

3.3 ระบบสังคมแบ่งออกเป็น 2 ระบบ คือ สังคมระบบเปิดและสังคมระบบปิด

3.4 ระบบวัฒนธรรม หมายถึง แบบแผนการดำเนินชีวิตที่พัฒนาเจริญงอกงามขึ้นกว่าเดิม

4. กระบวนการพัฒนาประเทศที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและขั้นตอนการพัฒนามีดังนี้

4.1 จัดลำดับความสำคัญที่จะพัฒนา

4.2 การพัฒนาประสิทธิภาพและความสามารถของบุคคล

4.3 การพัฒนาเศรษฐกิจ

4.4 การพัฒนาสังคม

5. สิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกด้านหนึ่งที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคมแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

5.1 สิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ

5.2 สิ่งแวดล้อมทางด้านสังคมและวัฒนธรรม

ปรีญธร สุทวีทรัพย์(2553, น. 28-29) ได้สรุปคุณภาพชีวิตว่ามีองค์ประกอบ 4 ด้านและในองค์ประกอบแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1. คุณภาพชีวิตด้านความจำเป็นพื้นฐาน หมายถึง สิ่งที่สนับสนุนการดำรงชีวิตประจำวันให้แก่ประชาชน ได้แก่ รายได้ ที่อยู่อาศัยและสาธารณูปโภค

2. คุณภาพชีวิตด้านความเป็นอยู่ หมายถึง สิ่งที่สนับสนุนชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนที่นอกเหนือจากความจำเป็นพื้นฐานในข้อที่หนึ่ง ได้แก่ การมีงานทำ การมีสุขภาพร่างกายที่ดีและมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

3. คุณภาพชีวิตด้านโอกาสในการดำรงชีวิต หมายถึง สิ่งที่สนับสนุนให้มีการปรับปรุงการดำรงชีวิตประจำวันและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ การศึกษาการคมนาคมขนส่งการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการมีส่วนร่วมในครอบครัวและการมีส่วนร่วมในชุมชน เป็นต้น

4. คุณภาพชีวิตด้านความสะดวกสบายของชีวิตหมายถึงสิ่งที่เกื้อหนุนให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น ได้แก่ การมีเวลาพักผ่อนหย่อนใจมีการนันทนาการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีส่วนร่วมทางด้านประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน เป็นต้น

Denham (1991, p. 48) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ สุขภาพกาย สุขภาพจิต ปฏิสัมพันธ์ในสังคม บุคลิกภาพ และ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

Zhan (1992, p. 798) แบ่งองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านความพึงพอใจในชีวิต (Life Satisfaction) เป็นความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตทุก ๆ ด้านทั่ว ๆ ไป ได้แก่ ความพึงพอใจในการดำรงชีวิตสภาพความเป็นอยู่สิ่งแวดล้อมและครอบครัว ซึ่งบุคคลจะรับรู้ได้โดยดูจากความแตกต่างระหว่างความปรารถนาที่ตั้งไว้กับความสำเร็จที่ได้รับ

2. ด้านอัตมโนทัศน์ (Self-Concept) เป็นความรู้สึกหรือความเชื่อที่เกี่ยวกับตนเองในช่วงระยะเวลาหนึ่งเป็นเรื่องของความผาสุกด้านจิตใจและความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง รวมทั้งภาพลักษณ์ของตนเอง

3. ด้านภาวะสุขภาพและการทำงานของร่างกาย (Health and Functioning) เป็นการรับรู้ความผาสุกของร่างกายเกี่ยวกับสุขภาพที่ปราศจากโรคและความสามารถที่จะปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ

4. ด้านสังคม-และเศรษฐกิจ (Socio-Economic Factor) เป็นการรับรู้ถึงความผาสุกด้านสังคมทั่ว ๆ ไปที่มีความสัมพันธ์กับความผาสุกด้านจิตใจทำให้เกิดความรู้สึกมั่นคงในชีวิต มีปัจจัยได้แก่ การศึกษาอาชีพและรายได้

องค์การสหประชาชาติ (United Nation, 1995, p. 15) ได้กล่าวว่า คุณภาพชีวิตเป็นดรรชนีใหม่ที่ชี้บอกภาวะสังคม ประกอบด้วย สุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ชีวิตครอบครัว ชีวิตการทำงาน ชีวิตการศึกษา การมีส่วนร่วมในชุมชน การทำกิจกรรมในชีวิตที่สามาวัดได้ทั้งทางวัตถุวิสัยและจิตวิสัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Ferrans (1997, pp.15-24) ให้ความหมายคุณภาพชีวิตว่า เป็นการรับรู้ถึงความผาสุกและความพึงพอใจของบุคคลที่เป็นองค์รวมขององค์ประกอบ 4 ด้านคือ

1. ด้านภาวะสุขภาพและการทำหน้าที่ (Health and Functioning Domain) เกี่ยวข้องกับประโยชน์ที่มีต่อบุคคลอื่นความสามารถในการดูแลตนเองโดยไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ความสามารถในการดูแลงานที่รับผิดชอบในครอบครัว สุขภาพของตนเอง การที่ตนเองได้เป็นภาระของครอบครัวและสังคมพลังความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน ความสามารถ ในการจัดการความเป็นอยู่ของตนเอง งานอดิเรกการมีชีวิตนานเท่าที่ตนเองต้องการชีวิตทางเพศของตนเองและการดูแลสุขภาพของตนเอง

2. ด้านสังคมเศรษฐกิจ (Socioeconomic Domain) เกี่ยวข้องกับเพื่อนบ้าน กำลังใจที่ได้รับจากบุคคลภายนอกครอบครัว การช่วยเหลือที่ได้รับจากบุคคลภายนอกครอบครัวการได้ผูกมิตรและการได้เข้าร่วมกิจกรรมกับบุคคลอื่น การยอมรับจากเพื่อนบ้านและชุมชนความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับการเงิน สภาพบ้านหรือที่พักอาศัย การศึกษา การทำงานหรือการว่างงาน

3. ด้านจิตใจและจิตวิญญาณ (Psychological /Spiritual Domain) เกี่ยวข้องกับชีวิตของตนเอง ความสุข ความสำเร็จในเป้าหมายชีวิตส่วนตัว ความสงบสุขในใจ ความเป็นตัวของตัวเอง ความศรัทธาในศาสนา ความหวังในการดำเนินชีวิต ความมั่นคงในชีวิตและความวิตกกังวลในชีวิต

4. ด้านครอบครัว (Family Domain) เกี่ยวข้องกับความสุขของครอบครัว บุตร คู่รัก คู่รัก คู่ครอง คู่สมรส สุขภาพของครอบครัวการช่วยเหลือที่ได้รับจากบุคคลภายในครอบครัวและกำลังใจที่ได้รับจากบุคคลภายในครอบครัว

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต คือ องค์ประกอบทางกายภาพที่ขึ้นอยู่กับความเป็นอยู่ของครัวเรือน ได้แก่ ขนาดของครอบครัว ที่อยู่อาศัย การศึกษา การบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สุขภาพจิตและรายได้

2.2.3 การประเมินคุณภาพชีวิต

การประเมินคุณภาพชีวิต หรือการวัดระดับคุณภาพชีวิตจะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับแนวคิดและวัตถุประสงค์ในการวิจัย การประเมินคุณภาพชีวิตอาจจะประเมินด้วย บุคคลนั้น ๆ หรือบุคคลอื่นเป็นผู้ประเมิน ซึ่งได้มีการแสดงทัศนะในการประเมินคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน เช่น

คีรีบูน จงวุฒิเวศย์ (2553, น. 19) กล่าวว่า การประเมินความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตของบุคคลนั้นเป็นการประเมินเชิงจิตวิสัย (Subjective Approach) ที่เป็นการรับรู้ของแต่ละบุคคลในการดำรงชีวิต

UNESCO (1980, p. 312) ได้ให้เกณฑ์การประเมินคุณภาพชีวิตได้แก่

1. ด้านจิตวิสัย เป็นการประเมินข้อมูลด้านจิตวิทยา ซึ่งอาจทำได้โดยการสอบถามความรู้สึก และเจตคติต่อประสบการณ์ของบุคคลเกี่ยวกับชีวิต การรับรู้ต่อสภาพความเป็นอยู่ การดำรงชีวิต รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ความพึงพอใจในชีวิต

2. ด้านวัตถุวิสัย เป็นการวัดโดยอาศัยข้อมูลด้านรูปธรรมที่วัดได้ เช่น ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

Chain (1992 อ้างถึงใน สอาดกาดีโลน, 2554, น.35) ได้ให้แนวคิดกับเกณฑ์การประเมินคุณภาพชีวิต ได้แก่

1. ด้านจิตวิสัย เป็นตัวชี้วัดทางจิตสังคม และการรับรู้ของบุคคล ประเมินโดยการสอบถามความรู้สึก และเจตคติที่มีต่อประสบการณ์ชีวิต การรับรู้ต่อสภาพความเป็นอยู่ในการดำรงชีวิต และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ตลอดจนการตัดสินหรือการรับรู้ต่อคุณค่าและความหมายในชีวิตของบุคคล

2. ด้านวัตถุวิสัย เป็นการประเมินชีวิตโดยใช้ข้อมูลด้านรูปธรรมที่มอบเห็นได้ วัดได้ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ทางสังคม ได้แก่ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม รายได้ การศึกษา อาชีพ ที่อยู่อาศัย อาหาร อากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับบุคคล ซึ่งเป็นตัวที่มีอิทธิพลต่อประสบการณ์โดยตรงของบุคคลนั้นด้วย

จากเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตชุดย่อขององค์การอนามัยโลก ฉบับภาษาอังกฤษ (WHOQOL -BREF-THAI) ซึ่ง สุวัฒน์ มหัตนิรนดร์กุล, วิระวรรณ ตันติพิวัฒนสกุล และวนิดา พุ่มไพศาลชัย (2559, น.15) ได้กล่าวถึง เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น

2. ด้านร่างกาย คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน

3. ด้านจิตใจ คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง

4. ด้านสภาพแวดล้อม คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการดำเนินชีวิต ที่อยู่อย่างมีอิสระปราศจากมลพิษต่าง ๆ

จากการศึกษาเครื่องมือชี้วัดคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุสรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (WHOQOL - BREF - THAI) มากำหนดเป็นตัวแปรตามในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

Lawton (2000, p. 42) ได้กล่าวถึง ผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีหรือคุณภาพชีวิตหรือการมีชีวิตที่ดีในผู้สูงอายุ ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้านที่สำคัญ คือ

1. การรับรู้คุณภาพชีวิต (Perceived Quality of Life) หมายถึง การที่บุคคลมีการประเมินตนเองเกี่ยวกับความผาสุกทางด้านจิตใจ ความสามารถในการทำหน้าที่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อบุคคลดังที่ได้กล่าวมา

2. สิ่งแวดล้อมของบุคคล (Objective Environment) หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

3. ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม (Behavioral Competence) หมายถึง ความสามารถในการทำหน้าที่ของบุคคล ซึ่งรวมถึงการทำหน้าที่ของร่างกาย การมีสุขภาพที่ดี การรับรู้ที่ถูกต้องและการมีพฤติกรรมทางสังคมที่ถูกต้อง

4. การมีความผาสุกทางด้านจิตใจ (Psychological Well-Being) หมายถึง การที่บุคคลสามารถประเมินได้ว่า ประสบการณ์ในชีวิตที่ผ่านมามีคุณภาพ โดยประเมินได้จากผลกระทบ ระดับความสุขที่ได้รับและความสำเร็จที่ได้บรรลุตามความต้องการหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

จากปัจจัยที่สำคัญของคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุนั้น ปัจจัยด้านความผาสุกด้านจิตใจที่มีการดำเนินชีวิตให้มีความพึงพอใจในชีวิตใกล้เคียงกับความเป็นอยู่ของตน และก่อยสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของบุคคลอื่นด้วย โดยมีผู้ให้นิยามของความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุไว้ ดังนี้

Coopersmith (1984, pp. 5-7) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ 2 ลักษณะได้แก่

1. ปัจจัยที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล

1.1 ลักษณะทางกายภาพเช่นรูปร่างหน้าตาความแข็งแรงของร่างกายซึ่งถ้าบุคคลมีลักษณะทางกายภาพที่ดีเช่นผู้หญิงที่มีรูปกายงดงามหรือผู้ชายที่มีร่างกายแข็งแรงมีความคล่องแคล่วว่องไวจะมีความพึงพอใจและเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่าบุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ด้อยกว่า

1.2 ศักยภาพตนเองได้แก่สมรรถภาพโดยทั่วไปความสามารถและการปฏิบัติงาน ปัจจัยทั้ง 3 ประการนี้ช่วยส่งเสริมให้เกิดการบรรลุผลสำเร็จในการดำเนินชีวิต

1.3 สภาพทางอารมณ์เป็นภาพสะท้อนถึงความพึงพอใจความวิตกกังวลความสุขที่เกิดจากการประเมินตนเองหลังจากมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นถ้าประเมินตนเองในทางบวกก็จะมองว่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตนเองมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จแต่ถ้าประเมินตนเองในทางลบก็จะเกิดความวิตกกังวลและรู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถไม่มีคุณค่า

1.4 ค่านิยมส่วนบุคคลโดยทั่วไปบุคคลจะประเมินคุณค่าของตนเองจากความสำเร็จของการกระทำกิจกรรมที่ตนเองให้คุณค่าหรือความสำคัญเช่นบุคคลที่ให้คุณค่ากับความสำเร็จทางด้านการเรียนหากตัวเขาประสบความล้มเหลวทางด้านนี้จะส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองในสภาพสังคมโดยทั่วไปหากกิจกรรมที่บุคคลให้คุณค่านั้นสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมและบุคคลได้มีโอกาสแสดงพฤติกรรมให้เห็นถึงความสอดคล้องนั้นจะยิ่งทำให้บุคคลเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น

1.5 ความมุ่งหวังเป็นการตัดสินคุณค่าของตนเองจากการเปรียบเทียบความสามารถหรือการปฏิบัติงานของตนกับมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่ตนเองกำหนดไว้ถ้าผลงานที่ได้ตรงตามเกณฑ์หรือดีกว่าเกณฑ์บุคคลก็จะเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองแต่ถ้าผลงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์บุคคลก็จะเกิดความรู้สึกว่าตนเองล้มเหลวและส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองด้วย

2. ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบภายนอก

2.1 สัมพันธภาพภายในครอบครัวความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูกเป็นสิ่งที่มีอานุภาพมากดังนั้นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากความสัมพันธ์ภายในครอบครัวจึงเป็นรากฐานที่สำคัญในชีวิตหากครอบครัวมีความอบอุ่นเข้าใจกันลูกหลานให้ความใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้สูงอายุยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้สูงอายุและการที่สมาชิกในครอบครัวให้การเชื่อถือให้โอกาสในการแสดงความสามารถและความรับผิดชอบประสบการณ์เหล่านี้จะทาให้บุคคลตระหนักถึงความสามารถของตนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและส่งผลถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2.2 ความรู้และการศึกษาช่วยให้บุคคลเกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในทักษะความสามารถและการเห็นคุณค่าในตนเองหากครอบครัวและสังคมมีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ใช้ความรู้ความสามารถมีความเชื่อมั่นในทักษะของตนเองโดยการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมต่าง ๆได้อย่างอิสระและให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาสภาพการณ์เช่นนี้จะช่วยพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองให้แก่ผู้สูงอายุ

2.3 สถานภาพทางสังคมเป็นการเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นโดยพิจารณาจากอาชีพตำแหน่งการงานบทบาททางสังคมรายได้หรือฐานะทางเศรษฐกิจและท้องถิ่นที่อยู่บุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูงมักจะได้รับการปฏิบัติจากคนอื่นที่ทำให้เขารู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมปานกลางและต่ำอย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่าสถานภาพทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองไม่ค่อยชัดนักเพราะบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมในระดับต่ำมีทั้งบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ

2.4 กลุ่มเพื่อน การได้รับการยอมรับหรือการมีความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อตนเองและเจตคติต่อผู้อื่นการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคมจะช่วยในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นมีพฤติกรรมเอื้อสังคมมากขึ้นให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นและมีความร่วมมือในการทำงานมากขึ้นการที่บุคคลไม่ได้รับการยอมรับไม่เป็นที่ประทับใจในกลุ่มเพื่อนจะทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำกลายเป็นคนที่เงียบขรึมชอบเก็บตัวและไม่เป็นที่ไว้วางใจจากเพื่อน

Miller (1995, p.258) ได้จำแนกองค์ประกอบที่ทำให้ผู้สูงอายุที่มีชีวิตอย่างสมบูรณ์และเข้มแข็งไว้ดังนี้

1. มองโลกในแง่ดี และมีความพึงพอใจในชีวิต
2. ให้อำนาจแก่ตนเอง
3. มีความยึดมั่นในตนเองในทางที่เหมาะสม
4. มีความสัมพันธ์กับสังคม
5. มีความศรัทธาในสิ่งที่ถูกต้องและแน่นอน
6. มีความรักคือ พร้อมที่จะให้และรับความรักจากผู้อื่น
7. มีการจัดการกับความเครียด
8. มีอารมณ์ขัน

บริบูรณ์ พรพิบูลย์ (อ้างถึงใน จิราภรณ์ ใจสบาย, 2554, น. 49) ได้กล่าวว่า ความสุขของผู้สูงอายุมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1. มีความสุขตามสภาพตนเอง
2. มีความพอใจในการดำรงชีวิต
3. มีสุขภาพดี

นอกจากนั้นยังกล่าวถึงทางเลือกในการหาความสุขของผู้สูงอายุ 2 ทาง คือ

1. การหาความสุขในทางโลก
2. การมุ่งหาความสุขในทางธรรม

Chen (2001, pp.58-60) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุประกอบด้วย ปัจจัย 3 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย

1.1 สุขภาพผู้สูงอายุ ที่มีสุขภาพที่ทรุดโทรมลง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ทำให้ผู้สูงอายุมีความรู้สึกด้อยในสายตาของบุคคลทั่วไป และมีผลต่อความพึงพอใจของการมีชีวิตอยู่ในวัยผู้สูงอายุด้วย

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจเป็นปัญหาหลักที่สำคัญของผู้สูงอายุ การที่มีรายได้ลดน้อยลงส่งผลต่อความสามารถในการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพ

3. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ที่มีบทบาทในการทำงาน ผู้สูงอายุหรือผู้เกษียณวัยทำงานจึงต้องหาสังคมใหม่ทดแทนสังคมที่ทำงานซึ่งหายไป ดังนั้นจึงต้องมุ่งความสนใจไปที่ครอบครัว เป็นต้น เพราะเป็นสังคมใกล้ตัวมากที่สุด และทดแทนง่าย โดยมีบทบาทใหม่ เช่น การเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยดูแลลูกหลานภายในบ้าน ซึ่งหากความสัมพันธ์ในครอบครัวดีจะส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ สำหรับด้านความสัมพันธ์ของผู้สูงอายุกับบุคคลภายนอกหรือสังคมอื่น

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย คือ การมีความผาสุกทางด้านจิตใจ (Psychological Well-Being) ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม (Behavioral Competence) สิ่งแวดล้อมของบุคคล (Objective Environment) และการรับรู้คุณภาพชีวิต (Perceived Quality of Life)

2.4 บริบททั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

2.4.1 ประวัติความเป็นมา

ตำบลดอนยางเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอปะทิว ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอปะทิว เป็นตำบลที่เคยมีพื้นที่มากที่สุด ต่อมาในปี พ.ศ.2535 ได้ถูกแยกออกเป็นตำบลดอนยาง และตำบลเขาไชยราช (องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง, 2560)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คำว่า “ดอนยาง” จากคำบอกเล่าของคนรุ่นก่อนที่ยังมีชีวิตอยู่เล่าให้ฟังว่า ในสมัยก่อนบริเวณบ้านดอนยางมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่า มีสัตว์ป่า เช่น เสือ หมี เก้ง กวาง นกยูง ฯลฯ ชุกชุม จากคำบอกเล่าของนายบุญธรรม แพ่งอุทัย ว่าในสมัยนั้น (ประมาณ พ.ศ. 2466) มีหมู่บ้านอยู่เพียงไม่กี่หมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านก็มีอยู่ไม่มากนักบางหมู่บ้านก็มีเพียง 2-3 หลังคาเรือน บางหมู่บ้านก็มีประมาณ 10 หลังคาเรือน หมู่บ้านที่มีอยู่ในสมัยนั้น เช่น บ้านดอนยาง บ้านห้วยรากไม้ บ้านไม้เรียบ บ้านห้วยแกล บ้านหนองกล้า (ทางตาแท่ง) บ้านหนองกุย บ้านเขาม่วง ปัจจุบัน คือ (บ้านมาบอำมฤต) บริเวณที่เป็นแหล่งชุมชนคือ บ้านดอนยาง ซึ่งเป็นชุมชนที่มีคนอยู่มากบ้านนั้นอยู่ห่างๆ จากคำบอกเล่า ทำให้ทราบว่าในบริเวณบ้านดอนยางนั้น มีวัดดอนยางตั้งมาตั้งแต่สมัยใดไม่ปรากฏ สันนิษฐานว่าน่าจะมีอายุเกินกว่าร้อยปี สมัยก่อนนั้นวัดยังไม่เจริญ และสวยงามมากเหมือนเช่นทุกวันนี้ ศาลาและกุฏิ ล้วนแต่มุงด้วยจาก แต่ได้ปรากฏว่ามีโรงเรียนเกิดขึ้นในบริเวณวัด สำหรับให้เด็กในบริเวณนั้นและเด็กที่มาจากที่อื่น เช่น บ้านเขาม่วง ได้เรียนหนังสือ ต่อมาได้ย้ายสถานที่เรียนออกมาจากวัด ปัจจุบันโรงเรียนที่ว่านี้

คือ โรงเรียนวัดดอนยาง จากคำบอกเล่าของกำนันตำบลดอนยาง นายสมบุญ หัสไทย ท่านเล่าว่า ในสมัยที่ดำรงตำแหน่งกำนันของตำบลดอนยาง มีอยู่ด้วยกัน 5 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านมาบอำมฤต หมู่ที่ 2 บ้านห้วยรากไม้ หมู่ที่ 3 บ้านพละ หมู่ที่4 บ้านดอนยาง หมู่ที่ 5 บ้านทุ่งเรี้ย

ในส่วนของบ้านเขาม่วงนั้น ในสมัยก่อนมีประชาชนอาศัยอยู่ประมาณ 3-5 หลังคาเรือน เหตุที่เรียกบริเวณนั้นว่า เขาม่วง เนื่องจากมีต้นมะม่วงใหญ่อยู่บนเนินลูกหนึ่ง ทางทิศเหนือของหมู่บ้าน ชาวบ้านที่อาศัยอยู่มีอาชีพรับซื้อของป่าเล่ากันว่าของป่าที่นำมาขายนั้น บางครั้งมีชาวบ้านจากอำเภอท่าแซะนำของป่ามาขายด้วย บริเวณบ้านเขาม่วงนั้น เป็นบริเวณที่มีไข้ป่า (ไข้มาลาเรีย) ชุกชุม คนที่มาจากที่อื่นมักจะเป็นไข้ป่าเล่นงานจนมีคนเสียชีวิตเป็นจำนวนมากรวมทั้งคนงานที่มาทำงานทางรถไฟในสมัยนั้น ศพของผู้เสียชีวิตกระจัดกระจาย ซึ่งในเวลาต่อมาชาวบ้านได้ร่วมกันทำบุญมีการทำพิธีล้างป่าช้า และนำกระดูกผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมากไปบำเพ็ญกุศล จากกรณีดังกล่าวอาจเป็นสาเหตุในการเปลี่ยนชื่อบ้านเขาม่วงเป็น บ้านมาบอำมฤต ต่อมาในประมาณปีพุทธศักราช 2498 ได้มีผู้นำยางพารามาปลูกที่บ้านมาบอำมฤต บริเวณห่างจากโรงเรียนชุมชนมาบอำมฤตไปทางด้านทิศตะวันตก ประมาณ 2 กิโลเมตร ต่อมาในราวปีพุทธศักราช 2500 ได้มีราษฎรกลุ่มหนึ่งอพยพมาจากตำบลนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่เป็นคนเชื้อสายจีน และมาตั้งรกรากทำมาหากินและปลูกยางพารา ทำให้บ้านมาบอำมฤตได้เป็นที่รู้จักของคนในบริเวณอำเภอปะทิว และอำเภอท่าแซะ และละแวกใกล้เคียงว่าเป็นหมู่บ้านที่มีการปลูกยางพารามากที่สุดในอำเภอปะทิว เป็นหมู่บ้านที่มีเศรษฐกิจดีหมู่บ้านหนึ่งของอำเภอปะทิว บ้านมาบอำมฤตจึงเป็นศูนย์กลางของการค้าขาย การคมนาคม ฯลฯ มาตั้งแต่บัดนั้น

ประชากรของตำบลดอนยางในสมัยก่อนนั้นเป็นคนเชื้อสายไทยทั้งหมด คนที่เป็นดั้งเดิมเป็นคนในพื้นที่สืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษที่ถือกำเนิดที่ตำบลดอนยางและยังคงอาศัยจนถึงปัจจุบัน เช่น ตระกูลโพธิ์คีรี ตระกูลแพ่งอุทัย นอกนั้นส่วนใหญ่แล้วอพยพย้ายถิ่นฐานมาจากที่อื่นเกือบทั้งสิ้น โดยเฉพาะประชากรในหมู่ที่ 1 บ้านมาบอำมฤตนั้น ประชากรส่วนใหญ่จะมีเชื้อสายจีน อพยพย้ายถิ่นฐานมาจากตำบลนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อประกอบอาชีพทำสวนยาง, ปาล์ม ฉะนั้นขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของประชากรในบ้านมาบอำมฤตนั้น จะแตกต่างจากประชาชนในส่วนอื่น ๆ ของตำบลดอนยางบ้าง แต่สิ่งที่แตกต่างกันนั้นหาได้เป็นในการดำเนินชีวิตของประชากรแถบนั้นไม่ กลับเป็นจุดเด่นที่ทำให้มาบอำมฤตมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของตนเอง

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าตำบลดอนยางในอดีตนั้นพื้นที่ส่วนใหญ่มีสภาพเป็นป่ามีสัตว์ป่าชุกชุม ชาวบ้านในสมัยนั้นมีการประกอบอาชีพที่สำคัญคือ

1. การทำไร่นา ในบริเวณที่เป็นลุ่ม และมีการถางป่าเพื่อทำข้าวไร่

2. การเลี้ยงสัตว์ นอกจากจะมีการเลี้ยงสัตว์ไว้เป็นอาหารตามปกติแล้ว ยังมีการเลี้ยงสัตว์ไว้ใช้งาน เช่น มีการเลี้ยงควายฝูงวิธีการเลี้ยงควายฝูงในสมัยก่อนชาวบ้านจะต้องต้อนฝูงควายไปหากิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ในบริเวณทุ่งหญ้าด้านทิศใต้ของหมู่บ้าน (ปัจจุบันเป็นพื้นที่ของตำบลชุมโก) สำหรับควายฝูงนั้นจะเลี้ยงตามยถากรรม บางครั้งถูกเสือมีอยู่ชุกชุมกินไปบ้างอควายส่วนที่เหลือชาวบ้านจะต้อนกลับมาในฤดูทำนา สัตว์อีกประเภทหนึ่งที่มีการเลี้ยง คือ ช้าง เล่ากันว่า ถ้าบ้านไหนมีช้างแสดงว่าเจ้าของบ้านนั้นเป็นผู้มีอันจะกิน ช้างเลี้ยงไว้เพื่อชักลากไม้ซุงซึ่งมีอยู่หนาแน่น โดยบางครั้งก็ชักลากไปให้กับคนในหมู่บ้านอื่น เช่น บ้านทุ่งมหา เพื่อใช้ทำโป๊ะ หรือในบางครั้งก็ชักลากลงทะเลเพื่อชนไปขายที่อื่น

3. การทำไต้ เนื่องจากมีต้นยางนาซึ่งขึ้นอยู่หนาแน่น ชาวบ้านจะใช้ขวานเจาะต้นยางนาให้เป็นโพรง จากนั้นจึงใช้คบไฟลนเพื่อให้ยางจากต้นยางไหลออกมา นำเปลือกของต้นเสม็ดคลุกกับยางที่ได้แล้วห่อหุ้มด้วยกากหมากมัดเป็นลำ ไต้ที่ได้ใช้ให้ความในยามค่ำคืน มีการซื้อขายได้ในราคาลำละ 5 สตางค์ บางครั้งก็นำไปขายให้ชาวบ้านในหมู่บ้านอื่น เช่น บ้านทุ่งมหา

4. การเก็บของป่าขาย เช่น หวาย หนังสัตว์นอกจากอาชีพที่กล่าวข้างต้น การประกอบอาชีพอื่น เช่น การทำสวน เช่น สวนมะพร้าว ชาวบ้านไม่สามารถทำได้เหมือนอย่างเช่นปัจจุบันนี้ เนื่องจากถูกรบกวนสัตว์ป่า เช่น หมี เม่น ชาวบ้านมักจะปลูกต้นมะพร้าวไว้ในบริเวณบ้านในจำนวนที่ไม่มากนัก บ้านละ 2-3 ต้น เพื่อใช้ในการบริโภคภายในครัวเรือนเท่านั้น

ปัจจุบันตำบลดอนยางแบ่งการปกครองออกเป็น 16 หมู่บ้าน ศูนย์กลางของตำบลดอนยางคือบ้านมาบอำมฤตซึ่งเป็นศูนย์กลางของการคมนาคมเป็นที่ตั้งของหน่วยราชการต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาลสถานีตำรวจ กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ฯลฯ ตำบลดอนยางเป็นตำบลมีรายได้และสภาพความเป็นอยู่ที่ดีตำบลหนึ่ง เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและปาล์มน้ำมัน ดังคำขวัญประจำตำบลที่ว่า “น้ำตกงานตา ยางพาราขึ้นชื่อ เลื่องลือปาล์มน้ำมัน จรรยาบรรณเป็นเลิศ”

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2.4.2 ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

วิสัยทัศน์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

“พัฒนาคุณภาพชีวิต ผลผลิตมูลค่าเพิ่ม ส่งเสริมวิถีพอเพียง”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพัฒนาเมืองและชุมชน
   1.1 เมืองสุขภาพ
   1.2 เมืองมั่นคงปลอดภัย
   1.3 เมืองแห่งการเรียนรู้
   1.4 เมืองครอบครัวชุมชนเข้มแข็ง
   1.5 เมืองสิ่งแวดล้อมดี
   1.6 เมืองพื้นที่สร้างสรรค์

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านพัฒนาระบบการตลาดและสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านส่งเสริมวิถีชีวิตพอเพียง

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการ

แนวทางการพัฒนาท้องถิ่น

1. พัฒนาชุมชนในด้านสุขภาพ ความปลอดภัย การเรียนรู้ความเข้มแข็งของชุมชน โครงสร้างพื้นฐานและ สิ่งแวดล้อม ประเพณีและวัฒนธรรมให้เป็นเมืองน่าอยู่

2. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

3. เพิ่มมูลค่าของผลผลิตสินค้าเกษตรส่งเสริมอาชีพ และเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน

4. พัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5. พัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายการพัฒนาของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง เพื่อให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปในทิศทางที่แน่นอนครอบคลุมทุกภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลและสามารถดำเนินการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างเป็นระบบคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง จึงกำหนดนโยบายการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง ไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1. ด้านพัฒนาเมืองและชุมชน พัฒนาด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการเพื่อยกระดับความเป็นอยู่และอำนวยความสะดวกในชุมชน

2. ด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว พัฒนาแหล่งน้ำแหล่งน้ำที่มีอยู่และสร้างแหล่งน้ำใหม่เพิ่มเติมเพื่อให้สามารถนำน้ำมาใช้ประโยชน์ในการอุปโภค บริโภค และเพื่อการเกษตร

3. ด้านพัฒนาระบบการตลาดและสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

4. ด้านส่งเสริมวิถีชีวิตพอเพียง ส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำรวมทั้งยกระดับรายได้ของประชาชน

5. ด้านการบริหารจัดการ จะพัฒนาความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย รวมถึงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.3 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

2.4.3.1 สภาพทั่วไป/ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลดอนยางเป็นตำบลหนึ่งในจำนวน 7 ตำบลของอำเภอปะทิวอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอปะทิวระยะห่างจากอำเภอปะทิวประมาณ 25 กิโลเมตร และห่างตัวจังหวัดชุมพรประมาณ 60 กิโลเมตร

ตำบลดอนยางมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลเขาไชยราช อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลปากคลอง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลเขาไชยราช อำเภอปะทิว และตำบลสลุย อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

2.4.3.2 เนื้อที่ ตำบลดอนยางมีเนื้อที่ประมาณ 155.29 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 97,250 ไร่

2.4.3.3 เขตการปกครอง ตำบลดอนยางได้ประกาศจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อวันที่ 2 มีนาคมพ.ศ.2538 ปัจจุบันเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลางแบ่งหมู่บ้านการปกครองตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 เป็น 16 หมู่บ้าน

- จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเต็มทั้งหมู่บ้าน มี 13 หมู่บ้าน
- จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนมี 3 หมู่บ้าน

2.4.3.4 ประชากร ตำบลดอนยางมีประชากรใน พ.ศ. 2553 จำนวน 5,808 คนเป็นเพศชาย 2,984 คนเพศหญิง 2,824 คน หมู่บ้านที่มีประชากรมากที่สุดคือ หมู่ที่ 10 บ้านห้วยแก้วรองลงมาคือ หมู่ที่ 2บ้านห้วยรากไม้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RA-PHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2.4.3.5 กลุ่มชน ประชากรของตำบลดอนยางส่วนมากเป็นคนเชื้อชาติไทยสัญชาติไทย การนับถือศาสนา ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 98 ของประชากรทั้งหมด รองลงมาคือ ศาสนาคริสต์ร้อยละ 0.50 ศาสนาอิสลามร้อยละ 0.50

กลุ่มชาติพันธุ์ในตำบลดอนยางนอกจากคนไทยแล้วยังมีคนไทยเชื้อสายจีนเข้ามาตั้งถิ่นฐานปะปนกันโดยมีมากในหมู่ที่ 1 บ้านมาบอำมฤตวัฒนธรรมและประเพณีของชาวตำบลดอนยางเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในการเกษตรและประเพณีทางศาสนาของประชากร

2.4.4 การจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง ในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรในด้านต่าง ๆ

1. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล คือ จัดให้มีบริการให้คำแนะนำ ปรึกษา หรือความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ และโรคภัยไข้เจ็บให้แก่ผู้สูงอายุ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และจัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่ผู้สูงอายุอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2. ด้านรายได้ คือ จัดให้มีการจ่ายเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุตามจำนวนเงินที่กฎหมายกำหนด จัดให้มีการส่งเสริมอาชีพแก่ผู้สูงอายุ จัดให้มีการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ การสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน

3. ด้านที่พักอาศัย คือ จัดหาหรือประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้บริการเครื่องนุ่งห่ม และที่พักอาศัยแก่ผู้สูงอายุที่พึ่งตนเองไม่ได้ตามความจำเป็นจัดให้มีบริการตรวจที่พักอาศัยให้ถูกสุขลักษณะอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง จัดให้มีบริการครอบครัวอุปการะผู้สูงอายุ จัดให้มีศูนย์บริการผู้สูงอายุโดยการเสียค่าใช้จ่าย

4. ด้านนันทนาการ คือ จัดให้มีกิจกรรมนันทนาการในวันสำคัญ จัดให้มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้สูงอายุในรูปของกลุ่ม ชมรม หรือสมาคมผู้สูงอายุ จัดให้มีศูนย์บริการผู้สูงอายุในชุมชน จัดให้มีสโมสรผู้สูงอายุ และจัดให้มีการบริการทัศนศึกษาตามความสนใจ เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนสถาน แหล่งท่องเที่ยวนอกสถานที่ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

5. ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครองคือ จัดให้มีศูนย์บริการทางสังคมแก่ผู้สูงอายุ การประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้สูงอายุที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี จัดให้มีบริการเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง จัดให้มีบริการด้านศาสนกิจ จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่น ๆ เช่น ทางเดิน ทางเท้า ห้องน้ำ เป็นต้น จัดให้มีการส่งเสริมสมาชิกในครอบครัวให้มีศักยภาพในการดูแลผู้สูงอายุโดยการให้ความรู้และข้อมูลแก่ผู้ดูแลผู้สูงอายุเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ จัดให้มีการส่งเสริมค่านิยมในการอยู่ร่วมกันกับผู้สูงอายุ จัดให้มีการรณรงค์ให้คนในครอบครัว และชุมชนเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุและจัดให้มีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้อยู่กับครอบครัวอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องจนวาระสุดท้ายของชีวิต

6. ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน คือ จัดให้มีบริการชุมชนเคลื่อนที่โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีบริการกิจกรรมอาสาสมัครผู้ดูแลผู้สูงอายุในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีศูนย์บริการชุมชนอเนกประสงค์แก่ผู้สูงอายุ สร้างเครือข่ายผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชนและกับชุมชนใกล้เคียง และจัดให้มีบริการแม่บ้านโดยการจัดส่งแม่บ้านไปช่วยเหลือผู้สูงอายุในการทำงานบ้านต่าง ๆ

จากรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง สรุปได้ว่ารูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุกำหนดขึ้นเป็นกรอบและแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหาร การจัดสวัสดิการสังคมและการให้บริการสาธารณะแก่ผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเกิดประโยชน์และความพึงพอใจแก่ประชาชน รวมทั้งเพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนไม่ว่าจะอยู่ส่วนใดของประเทศ จะได้รับบริการสาธารณะใน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

มาตรฐานขั้นต่ำที่เท่าเทียมกัน ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งมี 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง และด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัชชานันท์ ผลทิม (2551, น. 69-71) ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตตำบลหนองตาคงอำเภอโป่งน้ำร้อนจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้านมากที่สุด คือ ด้านสิ่งแวดล้อม รองลงมา คือ ด้านจิตใจและด้านร่างกายน้อยที่ จากทดสอบสมมติฐานโดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ การศึกษา และสถานภาพการสมรสของผู้สูงอายุไม่มีผลต่อคุณภาพชีวิต ส่วนอาชีพและรายได้ของผู้สูงอายุมีผลต่อคุณภาพชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

วาสนา อ่ำเจริญ (2552, น. 55-57) ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางนาอำเภอพานทองจังหวัดชลบุรีผลการวิจัยพบว่าสวัสดิการที่ได้รับคือเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของรัฐบาลโดยรวมมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านจิตใจมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อมแต่เป็นเกณฑ์คะแนนอยู่ในระดับกลางผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางนาอำเภอพานทองจังหวัดชลบุรีพบว่าอายุที่แตกต่างกันจะมีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผู้สูงอายุที่มีเพศการศึกษาอาชีพรายได้จำนวนบุตรสถานภาพการสมรสและสวัสดิการที่ได้รับที่แตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตที่ไม่แตกต่างกัน

ดวงใจ คำคง (2554, น. 82-85) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตำบลลำสินธุ์อำเภอศรีนครินทร์จังหวัดพัทลุงผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูงร้อยละ 48.2 ระดับคุณภาพชีวิตรายด้านอยู่ในระดับสูง 4 ด้านคือด้านร่างกายด้านจิตใจด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและด้านสิ่งแวดล้อมโดยมีด้านปัญญาอยู่ในระดับปานกลางและปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตพบว่าปัจจัยด้านอายุและสถานภาพหม้าย มีผลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติส่วนสถานภาพสมรสมีผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ธาริน สุขอนันต์และคณะ (2554, น. 240)ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวนจังหวัดชลบุรีผลการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตระดับปานกลางร้อยละ 64.2 รองลงมาเป็นระดับดีร้อยละ 24.8 และระดับไม่ดีร้อยละ 11.0 เมื่อพิจารณารายได้พบว่าคุณภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ชีวิตของผู้สูงอายุที่อยู่ในระดับปานกลางได้แก่ด้านร่างกายสภาพแวดล้อมและจิตใจตามลำดับส่วนที่อยู่ในระดับดีคือด้านความสัมพันธ์ทางสังคมผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ในปัจจัยต่อไปนี้คืออายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ, รายได้, การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมและการรับสวัสดิการกองทุนผู้สูงอายุคือผู้ที่มีอายุ 60-69 ปี, การศึกษาตั้งแต่อนุปริญญาขึ้นไป,อาชีพข้าราชการบำนาญ, รายได้เฉลี่ยมากกว่า 5,001 บาท, เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม, และไม่รับสวัสดิการกองทุนผู้สูงอายุจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่ากลุ่มอื่นผลการศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเน้นการพัฒนาด้านร่างกายจิตใจและสภาพแวดล้อมของผู้สูงอายุคุณภาพชีวิตให้มากขึ้นเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตจากปานกลางไปสู่ระดับดี

มาลี ปุยเสาธง (2555, น. 63-65) ศึกษาเรื่องการสำรวจคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตำบลบ้านไร่อำเภอบางกระทุ่มจังหวัดพิษณุโลกผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ตำบลบ้านไร่อำเภอบางกระทุ่มจังหวัดพิษณุโลกโดยภาพรวมมีคุณภาพชีวิตระดับมากเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าในด้านร่างกายด้านจิตใจและด้านสังคมผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตในระดับมากและในด้านสิ่งแวดล้อมผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผู้สูงอายุควรให้ความสนใจและเตรียมตัวก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุในด้านร่างกายจิตใจสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นในช่วงวัยสูงอายุหากไม่มีการเตรียมตัวที่ดีพอจะส่งผลกระทบกับระดับคุณภาพชีวิตได้

ปภัสสิริ ไชยวุฒิ (2556, น.60-62) ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 65 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสจบการศึกษาระดับอุดมศึกษาผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,001-9,000 บาทซึ่งรายได้หลักส่วนใหญ่ได้รับจากบุตรหลานหรือญาติพี่น้องลักษณะครอบครัวส่วนใหญ่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่กับครอบครัวและเป็นผู้อาศัยผลการศึกษาตัวชี้วัดระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทั้ง 6 ด้านคือด้านร่างกายด้านจิตใจด้านสิ่งแวดล้อมด้านเศรษฐกิจด้านสาธารณสุขและด้านสังคมพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองช้างคืนอำเภอเมืองจังหวัดลำพูนมีระดับคุณภาพชีวิตในระดับมากที่สุดในด้านสิ่งแวดล้อมและมีระดับคุณภาพชีวิตในระดับมาก 5 ด้านได้แก่ด้านร่างกายด้านจิตใจด้านเศรษฐกิจด้านสาธารณสุขและด้านสังคมเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุพบว่าลำดับที่ 1 คือตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมและระดับคุณภาพชีวิตน้อยที่สุดคือตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตด้านร่างกายผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยการทดสอบแบบไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยการนำตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตทั้ง 6 ด้านด้านร่างกายด้านจิตใจด้านสิ่งแวดล้อมด้านเศรษฐกิจด้านสาธารณสุขและด้านสังคมกับข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่น่าสนใจคือเพศสถานภาพระดับการศึกษาแหล่งที่มาของรายได้หลักลักษณะครอบครัวและลักษณะที่อยู่อาศัยมาหาความสัมพันธ์กันแบบไคสแควร์พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับตัวชี้วัดระดับคุณภาพผู้สูงอายุด้านสิ่งแวดล้อมระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับตัวชี้วัดระดับคุณภาพของผู้สูงอายุด้านร่างกายและด้านเศรษฐกิจลักษณะที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านเศรษฐกิจสำหรับสถานภาพแหล่งที่มาของรายได้หลักและลักษณะครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

นัสรียา สือมะ (2557, น. 80-82) ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุเฉลี่ย 69.60 ปีมีสถานภาพสมรสคู่จบการศึกษาระดับประถมศึกษารายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,788.85 บาทมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงและไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมส่วนการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับสูง 2) คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลางโดยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจอยู่ในระดับดีส่วนด้านร่างกายด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและด้านสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง 3) เพศสถานภาพสมรสภาวะสุขภาพมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุแต่ระดับการศึกษาและการเป็นสมาชิกชมรมไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุส่วนอายุมีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุรายได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและ 4) ผู้สูงอายุได้เสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุด้านสุขภาพกายได้แก่ออกกำลังกายเล็ก ๆ น้อย ๆด้านสุขภาพจิตได้แก่การไม่เครียดด้านสังคมได้แก่การมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อกันและด้านสิ่งแวดล้อมได้แก่การจัดสิ่งแวดล้อมในบ้านให้น่าอยู่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ปิยภรณ์ เลาหบุตร (2557, น. 80-82) ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนหมู่ 7 ตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอยู่ในระดับค่อนข้างดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมากที่สุด คือ ด้านร่างกาย รองลงมา คือ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และ ด้านจิตใจ ผลการเปรียบเทียบ พบว่า คุณภาพของผู้สูงอายุมีผลต่อเพศ อาชีพ สถานภาพที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุ ระดับการศึกษามีผลต่อมีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อสรุปของข้อเสนอแนะ 1) ควรกำหนดนโยบายและงบประมาณในการส่งเสริมระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงาน 2) ควรมีนโยบายส่งเสริมระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุทางด้านร่างกายและจิตใจโดยกระทรวงสาธารณสุของค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

สุรจิต วุฒิการณ์ (2558, น.341) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลกลุ่มปัจจัยนำในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงที่จะมีคุณภาพชีวิตไม่ดี การรับรู้ถึงความรุนแรงที่จะมีคุณภาพชีวิตไม่ดี อยู่ในระดับมาก และพบว่า การรับรู้ประโยชน์ของการมีคุณภาพชีวิตดี การรับรู้ถึงอุปสรรคของการมีคุณภาพชีวิตดีอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความเชื่อความสามารถตนเองในการมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในระดับน้อย 2) ข้อมูลกลุ่มปัจจัยเอื้อในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีและเข้าถึงสถานบริการสาธารณสุขอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาการมีและเข้าถึงสถานบริการต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อย 3) ข้อมูลกลุ่มปัจจัยเสริมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การได้รับแรงสนับสนุนจากผู้นำชุมชนและชาวบ้าน อยู่ในระดับปานกลางรองลงมาด้านการได้รับแรงสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อยู่ในระดับน้อย 4) ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านสุขภาพทางกาย อยู่ในระดับน้อย 5) ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปร พบว่า ตัวแปรปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรคุณภาพชีวิตและการศึกษายังพบว่า ตัวแปรทั้ง 4 ประกอบด้วย คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมมีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และเมื่อศึกษาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและปัจจัยนำ มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด (r= .582** มีค่าใกล้เคียงกับ 1) และสัมพันธ์ในทางบวก 6)ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่า ตัวแปรซึ่งเป็นปัจจัยทั้ง 4 ด้าน คือ ตัวแปรปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ร้อยละ 46.60 และผลการศึกษายังพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมากที่สุด คือ ตัวแปรปัจจัยนำ ได้แก่ การรับรู้ถึงความรุนแรงที่จะมีคุณภาพชีวิตไม่ดี การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงที่จะมีคุณภาพชีวิตไม่ดี การรับรู้ถึงอุปสรรคของการมีคุณภาพชีวิตดี และ การรับรู้ประโยชน์ของการมีคุณภาพชีวิตดี

ชลธิชา จันทร์แจ้ง (2560) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ร้อยละ 38.50 มีคุณภาพชีวิตที่ดี บทบาทในชุมชนของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ ร้อยละ 22.5 มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสัมพันธภาพในครอบครัวของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ ร้อยละ 20.2 มีคุณภาพชีวิตที่ดี เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ปัจจัยด้านสังคมของผู้สูงอายุทั้งสัมพันธภาพในครอบครัว บทบาทในชุมชน และระบบการดูแลสุขภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ร้อยละ 81.2 ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.001) ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ในการจัดโครงการ หรือกิจกรรมด้านสุขภาพให้กับผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อให้มีผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีและสุขภาพที่ดีต่อไป

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุกล่าวคือ ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส ภาระหนี้สิน และภาวะการมีโรคประจำตัว ซึ่งปัจจัยเหล่านี้น่าจะมีผลกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ซึ่งตัวแปรที่นำมาวิจัยครอบคลุมทั้งทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุ

2.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของ (Lawton, 2000, p. 42) และตัวชี้วัดการประเมินคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย (สุวัฒน์ มหัตนิรนดร์กุล, วิระวรรณ ตันติพิวัฒนสกุล และวนิดา พุ่มไพศาลชัย, 2559, น.15) เพื่อวัดคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม สามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

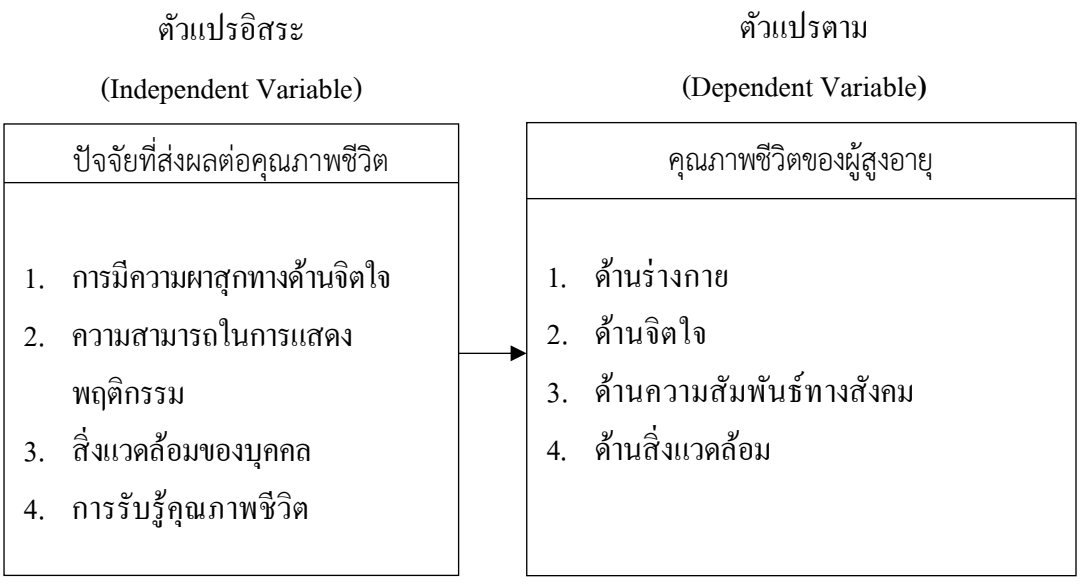

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 762 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง, 2560)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สูตรคำนวณในการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ (Taro Yamane, 1973 , p.727) ตามสูตรดังนี้

สูตร
$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} \qquad (3\text{-}1)$$

เมื่อ e แทน ความคลาดเคลื่อน = 5% หรือ 0.05
N แทน ขนาดของประชากร
n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{762}{1 + 762(0.05)^2} \qquad (3\text{-}2)$$
$$= 262.31$$

ดังนั้นเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 263 คน ผู้วิจัยดำเนินการหาสัดส่วนประชากรที่เป็นผู้สูงอายุทั้งหมดในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ตามวิธีการหาสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม/ชั้น} = \frac{\text{จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่มชั้น x จำนวนตัวอย่างทั้งหมด}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \quad (3\text{-}3)$$

กำหนดสูตร

$$N = \frac{a \times n}{T} \quad (3\text{-}4)$$

โดย N แทน จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม/ชั้น
n แทน จำนวนตัวอย่างทั้งหมด
a แทน จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่มชั้น
T แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิธีการสุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตามระดับชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็นหมู่บ้าน (ทุกหมู่บ้าน) ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร แล้วสุ่มตัวอย่างจากทุกระดับชั้นจากนั้นจึงใช้วิธีการสุมแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยใช้การจับสลากโดยเขียนหมายเลขทะเบียนบ้านในแต่ละหมู่บ้านแทนชื่อตัวแทนครัวเรือน ใส่ลงในกล่องทีละหมู่บ้านแล้วจับสลากขึ้นมาทีละสลากบันทึกไว้ ใส่สลากลงในกล่องอีกครั้งเพื่อให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิเลือกเท่าเทียมกัน แล้วจับสลากหากลุ่มตัวอย่างอีกจนได้กลุ่มตัวอย่างครบตามสัดส่วนของแต่ละหมู่บ้าน ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1

สัดส่วนจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง		จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1.	หมู่ที่ 1 บ้านมาบอำมฤต	34	12
2.	หมู่ที่ 2 บ้านห้วยรากไม้	77	26
3.	หมู่ที่ 3 บ้านดอนยาง	85	29
4.	หมู่ที่ 4 บ้านดอนทราย	63	22
5.	หมู่ที่ 5 บ้านทุ่งเรี้ย	68	23
6.	หมู่ที่ 6 บ้านทุ่งมังกะตาล	37	13
7.	หมู่ที่ 7 บ้านทุ่งดำรง	54	19
8.	หมู่ที่ 8 บ้านทุ่งเศรษฐี	37	13
9.	หมู่ที่ 9 บ้านดอนสัก	47	16
10.	หมู่ที่ 10 บ้านห้วยแกล	70	24
11.	หมู่ที่ 11 บ้านกรมหลวง	41	14
12.	หมู่ที่ 12 บ้านทุ่งน้ำใส	12	4
13.	หมู่ที่ 13 บ้านในบ้าน	3	1
14.	หมู่ที่ 14 บ้านดอนทรายงาม	46	16
15.	หมู่ที่ 15 บ้านดอนทรายพัฒนา	57	20
16.	หมู่ที่ 16 บ้านดอนสำราญพัฒนา	31	11
	รวม	762	263

หมายเหตุ. ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร, องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง, 2560, ค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2560 ปรับปรุงจาก http://www.donyang.go.th/history.php.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย การมีความผาสุกทางด้านจิตใจ ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม สิ่งแวดล้อมของบุคคล และการรับรู้คุณภาพชีวิต จำนวน 20 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นการถามระดับคุณภาพชีวิต แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ (Likert) มี 5 ระดับ 5 = ดีมาก 4 = ดี 3 = ปานกลาง 2 = ต่ำ 1 = ต่ำมาก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 26 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นการถามระดับคุณภาพชีวิต แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ (Likert) มี 5 ระดับ 5= ดีมาก 4 = ดี 3 = ปานกลาง 2 = ต่ำ 1 = ต่ำมาก

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้สูงอายุแสดงความคิดเห็นและนำมาวางแผนการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุต่อไป

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

3.3.1 การสร้างเครื่องมือวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยการออกแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.3.1.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร พร้อมทั้งการศึกษาแนวความคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตำรา บทความ หนังสือ เอกสารวิจัย และงานวิจัยต่าง ๆ รวมทั้งทำการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Internet) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามต่อไป

3.3.1.2 นำข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมมาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยการกำหนดเนื้อหาและขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

3.3.2 การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

3.3.2.1 ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.05 - 1.00 แสดงว่าข้อคำถามนั้นนำมาใช้ได้ โดยใช้สูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

IOC แทน $\sum R/N$

$\sum R$ แทน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1) นางสาวภัทราภร จ่ายเพ็ง วุฒิการศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล ตำแหน่งอาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2) นายพูลสิทธิ์ สิงห์พันธ์ วุฒิการศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา ตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนทรายทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3) นางสาวหนึ่งฤทัย มะลาไวย์ วุฒิการศึกษาคม (วิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนโคกล่ามวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ การวัดผลและประเมินผลการวิจัย

3.3.2.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) ประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งเป็นผู้สูงอายุในตำบลปากคลอง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.958

3.3.2.3 นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาของแบบสอบถาม และนำมาปรับปรุง

3.3.2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นครั้งสุดท้ายเพื่อตรวจสอบและแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำฉบับที่สมบูรณ์ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทุกด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

3.4.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 263 คน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดำเนินการดังนี้

3.5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม

3.5.2 นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form) ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งระดับของคุณภาพชีวิตออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ในการประเมินผลจากสูตรต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น.82-83)

$$\text{ความกว้างอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด}}{\text{ช่วงคะแนน}} \qquad (3\text{-}5)$$

$$= \frac{5-1}{5}$$

$$= 0.80$$

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 คะแนน หมายถึง ระดับปัจจัย/คุณภาพชีวิตดีมาก

4 คะแนน หมายถึง ระดับปัจจัย/คุณภาพชีวิตดี

3 คะแนน หมายถึง ระดับปัจจัย/คุณภาพชีวิตปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง ระดับปัจจัย/คุณภาพชีวิตต่ำ

1 คะแนน หมายถึง ระดับปัจจัย/คุณภาพชีวิตต่ำมาก

โดยใช้เกณฑ์ประเมินผลดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น.82-83)

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง ปัจจัย/คุณภาพชีวิตในระดับดีมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง ปัจจัย/คุณภาพชีวิตในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ปัจจัย/คุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง ปัจจัย/คุณภาพชีวิตในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง ปัจจัย/คุณภาพชีวิตในระดับต่ำที่สุด

ส่วนเกณฑ์การบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ จะใช้ตัวเลขของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้ -1 หรือ 1 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันใน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ระดับสูง แต่หากมีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย หรือไม่มีเลย (Hinkle, 1998, p. 118) ดังนี้

ตารางที่ 3.2

ค่าระดับของความสัมพันธ์

ค่า r	ระดับของความสัมพันธ์
.90 - 1.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก
.70 - .90	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
.50 - .70	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
.30 - .50	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
.00 - .30	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามได้ครบตามที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้คำนวณเชิงสถิติดังนี้

3.6.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

3.6.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.6.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร วิเคราะห์โดยการใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

3.6.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) การวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยใช้สถิติสัมประสิทธิ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3.6.3 ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดที่แสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และพรรณนาความ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์จะนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ข้างต้นในประเด็นดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

N	หมายถึง	จำนวนคน
$\overline{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
r_{xy}	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
R^2	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจของสถิติวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ
Adj. R^2	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจของสถิติวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณที่ปรับแก้แล้ว
F	หมายถึง	สถิติทดสอบ F ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวน
*	หมายถึง	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้

4.2 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยจึงได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับเพื่อศึกษาความสัมพันธ์คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับเพื่อศึกษาความสัมพันธ์คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	130	49.43
1.2 หญิง	133	50.57
รวม	263	100

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
2.1 60-70 ปี	135	51.33
2.2 71-80 ปี	90	34.22
2.3 81 ปีขึ้นไป	38	14.45
รวม	263	100
3. สถานภาพ		
3.1 โสด	7	2.66
3.2 สมรส	176	66.92
3.3 หม้าย	40	15.21
3.4 หย่าร้าง/แยกกันอยู่	40	15.21
รวม	263	100
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ไม่ได้เรียน	63	23.95
4.2 ต่ำกว่าปริญญาตรี	192	73.01
4.3 ปริญญาตรี	8	3.04
รวม	263	100

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม 1) จำแนกตามเพศ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 50.57 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 49.43 2) จำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่อายุ 60-70 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 51.33 รองลงมาคือ อายุ 71-80 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 และ อายุ 81 ปีขึ้นไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 14.45 3) จำแนกตามสถานภาพ พบว่าส่วนใหญ่สมรส จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 66.92 รองลงมาคือ มีสถานภาพหม้ายและหย่าร้าง/แยกกันอยู่ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 15.21 และ โสด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.66 4) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 73.01 รองลงมาคือ ไม่ได้เรียน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 23.95 และ ปริญญาตรี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.04

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ตารางที่ 4.2

ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร	$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ	3.37	0.46	ปานกลาง
2. ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม	3.23	0.69	ปานกลาง
3. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล	3.42	0.45	มาก
4. ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต	3.00	0.60	ปานกลาง
รวม	3.25	0.39	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.25) เมื่อพิจารณารายด้าน มีระดับปัจจัยที่ส่งผลอยู่ในระดับมาก 1 ปัจจัย คือ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล ($\overline{X}$ =3.42) และระดับปานกลาง 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ ($\overline{X}$ = 3.37) รองลงมาคือ ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม ($\overline{X}$ = 3.23) และปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต ($\overline{X}$ = 3.00)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 4.3

ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ จำแนกเป็นรายข้อ

ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ	$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ในหลาย ๆ เรื่องของชีวิตที่ผ่านมาท่านรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จ	3.56	0.62	มาก
2. เมื่อย้อนกลับไปดูชีวิตของตนเองที่ผ่านมาท่านรู้สึกพอใจกับ สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น	3.38	0.63	ปานกลาง

(ต่อ)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ	$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
3. ท่านรู้สึกมีความสุขและพอใจในสิ่งที่เป็นอยู่	3.40	0.63	ปานกลาง
4. ท่านรู้สึกว่าตนเองมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี	3.34	0.63	ปานกลาง
5. ท่านคิดว่าชีวิตคือ กระบวนการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงและการเจริญงอกงาม	3.19	0.65	ปานกลาง
รวม	3.37	0.46	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.37) เมื่อพิจารณารายข้อ มีระดับปัจจัยที่ส่งผลอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ในหลาย ๆ เรื่องของชีวิตที่ผ่านมาท่านรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จ ($\overline{X}$ =3.56) และระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ท่านรู้สึกมีความสุขและพอใจในสิ่งที่เป็นอยู่ ($\overline{X}$ = 3.40) รองลงมาคือ เมื่อย้อนกลับไปดูชีวิตของตนเองที่ผ่านมาท่านรู้สึกพอใจกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ($\overline{X}$ = 3.38) ท่านรู้สึกว่าตนเองมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ($\overline{X}$ = 3.34) และท่านคิดว่าชีวิตคือ กระบวนการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงและการเจริญงอกงาม ($\overline{X}$ = 3.19)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 4.4

ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม จำแนกเป็นรายข้อ

ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม	$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
1. กระฉับกระเฉงและมองชีวิตในทางที่ดี	3.69	0.80	มาก
2. แสวงหาความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ	2.96	0.91	ปานกลาง
3. หาเวลาสำหรับทำกิจกรรมผ่อนคลาย เช่น เดินเล่น ขี่จักรยาน ทำงานบ้าน หรือทำสวน	3.65	0.84	มาก
4. ผ่อนคลายความเครียดโดยการทำสมาธิ สวดมนต์ ไหว้พระ หรือทำจิตใจให้สบาย	2.88	1.37	ปานกลาง
5. เลือกรับประทานอาหารที่ไม่ใช้สารปรุงแต่ง	2.98	1.21	ปานกลาง
รวม	3.23	0.69	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.23) เมื่อพิจารณารายข้อ มีระดับปัจจัยที่ส่งผลอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ กระฉับกระเฉงและมองชีวิตในทางที่ดี ($\overline{X}$ =3.69) รองลงมาคือ หาเวลาสำหรับทำกิจกรรมผ่อนคลาย เช่น เดินเล่น ขี่จักรยาน ทำงานบ้าน หรือทำสวน ($\overline{X}$ = 3.65) และระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ เลือกรับประทานอาหารที่ไม่ใช้สารปรุงแต่ง ($\overline{X}$ = 2.98) รองลงมาคือ แสวงหาความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ($\overline{X}$ = 2.96) และผ่อนคลายความเครียดโดยการทำสมาธิ สวดมนต์ ไหว้พระ หรือทำจิตใจให้สบาย ($\overline{X}$ = 2.88)

ตารางที่ 4.5

ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล จำแนกเป็นรายข้อ

ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล	$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
1. การใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนที่มีความปลอดภัย	3.76	0.65	มาก
2. อยู่ใกล้ชิดกับบุคคลที่ตนรักใคร่หรือห่วงใย	3.60	0.66	มาก
3. ใช้เวลาอยู่กับเพื่อนหรือบุคคลที่สนิทสนม	3.35	0.61	ปานกลาง
4. ให้ความจริงใจและไว้วางใจต่อบุคคลที่ใกล้ชิด	3.27	0.65	ปานกลาง
5. ปรึกษาปัญหาส่วนตัวหรือเรื่องที่วิตกกังวลกับผู้ที่ใกล้ชิด	3.17	0.70	ปานกลาง
รวม	3.42	0.45	ปานกลาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.42) เมื่อพิจารณารายข้อ มีระดับปัจจัยที่ส่งผลอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ การใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนที่มีความปลอดภัย ($\overline{X}$ =3.76) รองลงมาคือ อยู่ใกล้ชิดกับบุคคลที่ตนรักใคร่หรือห่วงใย ($\overline{X}$ = 3.60) และระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ใช้เวลาอยู่กับเพื่อนหรือบุคคลที่สนิทสนม ($\overline{X}$ = 3.35) รองลงมาคือ ให้ความจริงใจและไว้วางใจต่อบุคคลที่ใกล้ชิด ($\overline{X}$ = 3.27) และปรึกษาปัญหาส่วนตัวหรือเรื่องที่วิตกกังวลกับผู้ที่ใกล้ชิด ($\overline{X}$ = 3.17)

ตารางที่ 4.6

ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต จำแนกเป็นรายข้อ

ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต	$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ท่านสามารถแก้ไขปัญหายาก ๆ ได้เสมอ	2.92	0.75	ปานกลาง
2. ท่านสามารถจัดการกับสิ่งที่ต้องการได้ถึงแม้ผู้อื่นจะไม่เห็นด้วย	2.95	0.69	ปานกลาง
3. ท่านสามารถทำสิ่งที่ท่านต้องการได้	3.11	0.72	ปานกลาง
4. เมื่อมีอุปสรรคท่านสามารถคิดวิธีการแก้ปัญหาได้เสมอ	3.01	0.71	ปานกลาง
5. ท่านสามารถจัดการสิ่งต่าง ๆ ได้เป็นประจำ ไม่ว่าปัญหานั้นจะมาในรูปแบบไหน	3.04	0.70	ปานกลาง
รวม	3.00	0.60	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.00) เมื่อพิจารณารายข้อ มีระดับปัจจัยที่ส่งผลอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ท่านสามารถทำสิ่งที่ท่านต้องการได้ ($\overline{X}$ =3.11) รองลงมาคือ ท่านสามารถจัดการสิ่งต่าง ๆ ได้เป็นประจำ ไม่ว่าปัญหานั้นจะมาในรูปแบบไหน ($\overline{X}$ = 3.04) เมื่อมีอุปสรรคท่านสามารถคิดวิธีการแก้ปัญหาได้เสมอ ($\overline{X}$ = 3.01) ท่านสามารถจัดการกับสิ่งที่ต้องการได้ถึงแม้ผู้อื่นจะไม่เห็นด้วย ($\overline{X}$ = 2.95) และท่านสามารถแก้ไขปัญหายาก ๆ ได้เสมอ ($\overline{X}$ = 2.92)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ตารางที่ 4.7

ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร	$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านร่างกาย	3.66	0.58	มาก

(ต่อ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร	$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
2. ด้านจิตใจ	3.39	0.45	ปานกลาง
3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	2.93	0.69	ปานกลาง
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.64	0.56	มาก
รวม	3.40	0.39	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.40) เมื่อพิจารณารายด้าน มีระดับปัจจัยที่ส่งผลอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านร่างกาย ($\overline{X}$ =3.66) รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$ = 3.64) และระดับปานกลาง 2 ด้านคือ ด้านจิตใจ ($\overline{X}$ = 3.39) และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\overline{X}$ = 2.93)

ตารางที่ 4.8

ระดับปัจจัยคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านร่างกาย จำแนกเป็นรายข้อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ด้านร่างกาย	$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
1. สุขภาพร่างกายของท่านสมบูรณ์แข็งแรง	3.89	0.75	มาก
2. สามารถลุกเดินหรือเคลื่อนไหวร่างกายได้ดี	3.86	0.83	มาก
3. ไม่มีโรคประจำตัวหรือเจ็บป่วยเรื้อรัง	3.35	0.97	ปานกลาง
4. สามารถรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสด้านการมองเห็นได้ปกติ	3.79	0.84	มาก
5. สามารถรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสด้านการได้ยินได้ปกติ	3.81	0.85	มาก
6. มีความสามารถในการจัดการกับความเจ็บป่วยทางร่างกายเบื้องต้นได้	2.96	0.85	ปานกลาง
7. สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เช่น อาบน้ำ รับประทานอาหาร	4.20	0.77	มาก
8. ไม่ติดบุหรี่ สุรา และยาเสพติด	3.44	1.23	มาก
รวม	3.66	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านร่างกาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.66) เมื่อพิจารณารายข้อ มีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เช่น อาบน้ำ รับประทานอาหาร ($\overline{X}$ =4.20) รองลงมาคือ สุขภาพร่างกายของท่านสมบูรณ์แข็งแรง ($\overline{X}$ =3.89) สามารถลุกเดินหรือเคลื่อนไหวร่างกายได้ดี ($\overline{X}$ =3.86) สามารถรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสด้านการได้ยินได้ปกติ ($\overline{X}$ =3.81) สามารถรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสด้านการมองเห็นได้ปกติ ($\overline{X}$ = 3.79) ไม่ติดบุหรี่ สุรา และยาเสพติด ($\overline{X}$ = 3.49) และระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ไม่มีโรคประจำตัวหรือเจ็บป่วยเรื้อรัง ($\overline{X}$ = 3.35) และมีความสามารถในการจัดการกับความเจ็บป่วยทางร่างกายเบื้องต้นได้ ($\overline{X}$ = 2.96)

ตารางที่ 4.9

ระดับปัจจัยคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านจิตใจ จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านจิตใจ	$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
1. มีความพอใจกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน	3.63	0.62	มาก
2. มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองคือ มีความรู้สึกด้านบวกต่อตนเอง	3.19	0.62	ปานกลาง
3. มีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่นและสิ่งรอบตัว	3.24	0.67	ปานกลาง
4. ไม่มีความกังวลในการดำเนินชีวิตหรือสามารถจัดการกับความกังวลของตนเองได้	3.19	0.66	ปานกลาง
5.ไม่มีอารมณ์ซึมเศร้าหรือท้อแท้ใจ	3.42	0.72	มาก
6. ท่านนอนหลับสนิทดี ไม่มีภาวะเครียด	3.70	0.67	มาก
รวม	3.39	0.45	ปานกลาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านจิตใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.39) เมื่อพิจารณารายข้อ มีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ท่านนอนหลับสนิทดี ไม่มีภาวะเครียด ($\overline{X}$ =3.70) รองลงมาคือ มีความพอใจกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ($\overline{X}$ =3.63) ไม่มีอารมณ์ซึมเศร้าหรือท้อแท้ใจ ($\overline{X}$ =3.42) และระดับปานกลาง 3 ข้อ คือ มีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่นและสิ่งรอบตัว ($\overline{X}$ = 3.24) รองลงมาคือ มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองคือ มีความรู้สึกด้านบวกต่อตนเอง ($\overline{X}$ = 3.19) และไม่มีความกังวลในการดำเนินชีวิตหรือสามารถจัดการกับความกังวลของตนเองได้ ($\overline{X}$ = 3.19)

ตารางที่ 4.10

ระดับปัจจัยคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
1. รับทราบและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมของชุมชน	3.08	0.91	ปานกลาง
2. มีส่วนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน	3.15	0.80	ปานกลาง
3. มีเพื่อนบ้านที่ไว้ใจและมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน	3.17	0.77	ปานกลาง
4. มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญา ประสบการณ์ชีวิตต่อคนในชุมชน	2.44	1.05	น้อย
5. มีโอกาสปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือ	2.89	1.08	ปานกลาง
6. ท่านเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในการทำกิจกรรมของชุมชน	2.90	0.81	ปานกลาง
รวม	2.93	0.69	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.93) เมื่อพิจารณารายข้อ มีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ มีเพื่อนบ้านที่ไว้ใจและมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ($\overline{X}$ =3.17) รองลงมาคือ มีส่วนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ($\overline{X}$ =3.15) รับทราบและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมของชุมชน ($\overline{X}$ =3.08) ท่านเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในการทำกิจกรรมของชุมชน ($\overline{X}$ =2.90) มีโอกาสปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือ ($\overline{X}$ = 2.89) และระดับน้อย 1 ข้อ คือ มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญา ประสบการณ์ชีวิตต่อคนในชุมชน ($\overline{X}$ = 2.44)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 4.11

ระดับปัจจัยคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านสิ่งแวดล้อม	$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ท่านอาศัยอยู่กับครอบครัวหรือมีครอบครัวอาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง	3.48	0.80	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ระดับปัจจัยคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านสิ่งแวดล้อม	$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
2. มีบุคคลในครอบครัวดูแลอย่างใกล้ชิด	3.54	0.74	มาก
3. ท่านอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ปลอดภัย และปราศจากมลพิษ	3.71	0.68	มาก
4. สภาพบ้านของท่านมีอากาศถ่ายเท มีแสงสว่างเพียงพอ สะอาด มีความเป็นส่วนตัว	3.94	0.64	มาก
5.มีการให้บริการด้านสวัสดิการจากชุมชน	3.39	0.93	ปานกลาง
6. มีสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคเข้าถึง	3.80	0.70	มาก
รวม	3.64	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.64) เมื่อพิจารณารายข้อ มีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ สภาพบ้านของท่านมีอากาศถ่ายเท มีแสงสว่างเพียงพอ สะอาด มีความเป็นส่วนตัว ($\overline{X}$ =3.94) รองลงมาคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคเข้าถึง ($\overline{X}$ =3.80) ท่านอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ปลอดภัย และปราศจากมลพิษ ($\overline{X}$ =3.71) มีบุคคลในครอบครัวดูแลอย่างใกล้ชิด ($\overline{X}$ =3.54) ท่านอาศัยอยู่กับครอบครัวหรือมีครอบครัวอาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง ($\overline{X}$ = 3.48) และระดับปานกลาง 1ข้อ คือ มีการให้บริการด้านสวัสดิการจากชุมชน ($\overline{X}$ = 3.39)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามด้วยวิธี Pearson's Product Moment Correlation (r) ในการหาค่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงที่เรียกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นบวก (+) หมายความว่า ข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงตามกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรตัวหนึ่งสูงค่าตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะสูงด้วย ถ้าค่าตัวแปรตัวหนึ่งต่ำค่าตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะต่ำด้วย ค่าสัมประสิทธิ์ที่มีค่าเป็นลบ (-) หมายความว่า ข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงในทาง

ตรงกันข้ามคือ กลับกัน ถ้าค่าเป็นศูนย์ (0) หมายความว่า ข้อมูลทั้งสองชุดไม่เกี่ยวข้องกัน ไม่สัมพันธ์กันหรือไม่แปรผันร่วมกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรตัวหนึ่งสูงค่าตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะต่ำ ถ้าค่าตัวแปรตัวหนึ่งต่ำค่าตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะสูง จากค่า Correlation Coefficient มีเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ดังนี้ (Hinkle, 1998, p. 118)

ตารางที่ 4.12

ค่าระดับของความสัมพันธ์

ค่า r_{xy}	ระดับของความสัมพันธ์
.90 - 1.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก
.70 - .90	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
.50 - .70	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
.30 - .50	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
.00 - .30	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันควรมีค่าสูงสุดไม่เกิน 0.85 เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการเกิด Multi-Collinearity ซึ่งหมายถึง ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูงมากเกินไป จนไม่เหมาะสมที่จะนำตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงเกินไปเข้าสมการทั้งสองตัว (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2540, น.25)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ 2) ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม 3) ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล และ 4) ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต

สัญลักษณ์ที่ใช้ศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์แต่ละตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

X หมายถึง ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

X_1 หมายถึง ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ

X_2 หมายถึง ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม

X_3 หมายถึง ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล

X_4 หมายถึง ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต

$X_{รวม}$ หมายถึง โดยรวมปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

Y หมายถึง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

Y_1 หมายถึง ด้านร่างกาย

Y_2 หมายถึง ด้านจิตใจ

Y_3 หมายถึง ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

Y_4 หมายถึง ด้านสิ่งแวดล้อม

$Y_{รวม}$ หมายถึง โดยรวมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.13

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	$Y_{รวม}$
1. ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ (X_1)	0.315**	0.421**	0.282**	0.103	0.397**
2. ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม (X_2)	0.140*	0.399**	0.571**	0.549**	0.612**
3. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล (X_3)	0.096	0.383**	0.335**	0.331**	0.410**
4. ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต (X_4)	0.009	0.401**	0.517**	0.400**	0.487**
โดยรวมปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ($X_{รวม}$)	0.185**	0.563**	0.629**	0.520**	0.691**

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทุกด้านมีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง เท่ากับ 0.691 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ (X_1) กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ มีค่าเท่ากับ 0.397 เมื่อดูความสัมพันธ์กับด้านจิตใจ (Y_2) โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ มีค่าเท่ากับ 0.421 รองลงมาคือ ด้านร่างกาย (Y_1) โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ มีค่าเท่ากับ 0.315 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Y_3) โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก มีค่าเท่ากับ 0.282 และด้านสิ่งแวดล้อม (Y_4) โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก มีค่าเท่ากับ 0.103

ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม (X_2) กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 0.612 เมื่อดูความสัมพันธ์กับด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Y_3) โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 0.571 รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อม (Y_4) โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 0.549 ด้านจิตใจ (Y_2) โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ มีค่าเท่ากับ 0.399 และด้านร่างกาย (Y_1) โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก มีค่าเท่ากับ 0.140

ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล (X_3) กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ มีค่าเท่ากับ 0.410 เมื่อดูความสัมพันธ์กับด้านจิตใจ (Y_2) โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ มีค่าเท่ากับ 0.383 รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Y_3) โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ มีค่าเท่ากับ 0.335 ด้านสิ่งแวดล้อม (Y_4) โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ มีค่าเท่ากับ 0.331 และด้านร่างกาย (Y_1) โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก มีค่าเท่ากับ 0.096

ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต (X_4) กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ มีค่าเท่ากับ 0.487 เมื่อดูความสัมพันธ์กับด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Y_3) โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 0.517 รองลงมาคือ ด้านจิตใจ (Y_2) โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ มีค่าเท่ากับ 0.401 ด้านสิ่งแวดล้อม (Y_4) โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ มีค่าเท่ากับ 0.400และด้านร่างกาย (Y_1) โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก มีค่าเท่ากับ 0.009

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 4.14

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวม

ตัวแปร	Regression Coefficient			
	B	SE	Beta	t
1. ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ (X_1)	0.267	0.039	0.311	6.848**
2. ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม (X_2)	0.283	0.033	0.494	8.658**
3. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล (X_3)	0.101	0.042	0.117	2.391*
4. ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต (X_4)	0.052	0.038	0.079	1.387
ค่าคงที่ (Constant)		1.092		

(ต่อ)

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ตัวแปร	Regression Coefficient			
	B	SE	Beta	t
Multiple R		0.716		
R^2		0.513		
Adjusted R^2		0.505		
F		67.844**		

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอประทิว จังหวัดชุมพร โดยภาพรวมสามารถอธิบายได้ร้อยละ 51.30 มีค่า $R^2 = 0.513$ และมีค่า F = 67.844 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมากที่สุดคือ ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม มีค่าเท่ากับ 0.494 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ มีค่าเท่ากับ 0.311 ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล มีค่าเท่ากับ 0.117 และปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต มีค่าเท่ากับ 0.079 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอประทิว จังหวัดชุมพร ด้านร่างกาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตัวแปร	Regression Coefficient			
	B	SE	Beta	t
1. ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ (X_1)	0.422	0.076	0.334	5.521**
2. ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม (X_2)	0.204	0.064	0.242	3.185**
3. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล (X_3)	-0.014	0.083	-0.011	-0.171
4. ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต (X_4)	-0.194	0.074	-0.199	-2.616**
ค่าคงที่ (Constant)		2.210		
Multiple R		0.369		
R^2		0.136		
Adjusted R^2		0.123		
F		10.186**		

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านร่างกาย สามารถอธิบายได้ร้อยละ 13.60 มีค่า $R^2 = 0.136$ และมีค่า F = 10.186 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านร่างกายมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ มีค่าเท่ากับ 0.334 รองลงมาคือ ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม มีค่าเท่ากับ 0.242 ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล มีค่าเท่ากับ -0.011 และปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต มีค่าเท่ากับ -0.199ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านจิตใจ

ตัวแปร	Regression Coefficient			
	B	SE	Beta	t
1. ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ (X_1)	0.328	0.052	0.334	6.351**
2. ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม (X_2)	0.146	0.043	0.223	3.380**
3. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล (X_3)	0.160	0.056	0.160	2.838**
4. ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต (X_4)	0.108	0.050	0.143	2.166*
ค่าคงที่ (Constant)	0.942			
Multiple R	0.590			
R^2	0.348			
Adjusted R^2	0.338			
F	34.457**			

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านจิตใจ สามารถอธิบายได้ร้อยละ 34.80 มีค่า $R^2 = 0.348$ และมีค่า F = 34.457 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านจิตใจมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ มีค่าเท่ากับ 0.334 รองลงมาคือ ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม มีค่าเท่ากับ 0.223 ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล มีค่าเท่ากับ 0.160 และปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต มีค่าเท่ากับ 0.143ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

ตัวแปร	Regression Coefficient			
	B	SE	Beta	t
1. ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ (X_1)	0.293	0.075	0.196	3.930**
2. ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม (X_2)	0.403	0.063	0.403	6.431**
3. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล (X_3)	0.091	0.081	0.060	1.121
4. ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต (X_4)	0.239	0.072	0.207	3.306**
ค่าคงที่ (Constant)	-0.383			
Multiple R	0.643			
R^2	0.413			
Adjusted R^2	0.404			
F	45.347**			

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม สามารถอธิบายได้ร้อยละ 41.30 มีค่า $R^2 = 0.413$ และมีค่า F = 45.347 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมากที่สุดคือ ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม มีค่าเท่ากับ 0.403 รองลงมาคือ ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต มีค่าเท่ากับ 0.207 ปัจจัยด้านการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ มีค่าเท่ากับ 0.196 และปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล มีค่าเท่ากับ 0.060 ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 4.18

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านสิ่งแวดล้อม

ตัวแปร	Regression Coefficient			
	B	SE	Beta	t
1. ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ (X_1)	0.023	0.066	0.019	0.349

(ต่อ)

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านสิ่งแวดล้อม

ตัวแปร	Regression Coefficient			
	B	SE	Beta	t
1. ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ (X_1)	0.023	0.066	0.019	0.349
2. ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม (X_2)	0.378	0.055	0.461	6.845**
3. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล (X_3)	0.169	0.072	0.136	2.360*
4. ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต (X_4)	0.055	0.064	0.059	0.871
ค่าคงที่ (Constant)	1.600			
Multiple R	0.568			
R^2	0.323			
Adjusted R^2	0.313			
F	30.786**			

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ด้านสิ่งแวดล้อม สามารถอธิบายได้ร้อยละ 41.30 มีค่า $R^2 = 0.413$ และมีค่า $F = 45.347$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุดคือ ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม มีค่าเท่ากับ 0.461 รองลงมาคือ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล มีค่าเท่ากับ 0.136 ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต มีค่าเท่ากับ 0.059 และปัจจัยด้านการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ มีค่าเท่ากับ 0.019 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ตารางที่ 4.19

ข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ข้อเสนอแนะ	จำนวนความถี่
1. ด้านร่างกาย	
1.1 ควรมีการออกกำลังกายเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นประจำทุกวัน	43

(ต่อ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ข้อเสนอแนะ	จำนวนความถี่
1.2 ควรรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ เช่น ผัก ผลไม้ในปริมาณที่เหมาะสม กินอาหารให้ครบ 5 หมู่ ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา เป็นต้น	27
1.3 ควรปฏิบัติตามคำสั่งของแพทย์ประจำตัว และไปพบแพทย์ตามนัดทุกครั้ง	15
1.4 ควรนอนหลับให้เพียงพอ	9
2. ด้านจิตใจ	
2.1 ควรหากิจกรรมทำยามว่าง เช่น นอนหลับ อ่านหนังสือ ดูทีวี ปลูกต้นไม้ เป็นต้น	69
2.2 ควรพูดคุยกับเพื่อนบ้าน	46
2.3 ควรนั่งสมาธิ เข้าวัดทำบุญเพื่อให้จิตใจเบิกบาน	14
2.4 ควรไม่เครียด มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและสิ่งรอบตัว	3
3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	
3.1 ควรร่วมกิจกรรมกับคนในชุมชน เช่น การร่วมกิจกรรมตามประเพณี งานบุญต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน	53
3.2 ควรพบปะพูดคุยกับเพื่อน คนในชุมชน	48
3.3 ควรช่วยเหลือคนในครอบครัวหรือเพื่อนตามกำลังของตนเอง	24
3.4 ควรมีอัธยาศัย มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไม่ทะเลาะกับเพื่อนบ้าน	19
3.5 ควรถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญา ประสบการณ์ชีวิตต่อคนในชุมชน	2
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	
4.1 ควรจัดสภาพแวดล้อมในบ้านให้น่าอยู่ สะอาด ปลอดภัยต่อตนเองและคนในครอบครัว	72
4.2 ควรดำเนินชีวิตแบบพอเพียง เช่น ปลูกผักกินเอง ใช้จ่ายตามความจำเป็น	64
4.3 ควรร่วมพัฒนาชุมชน เช่น การเก็บขยะในชุมชน ปลูกต้นไม้ เป็นต้น	36
4.4 ควรมีลูกหลานและคนในสังคมให้การช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิด เช่น มีเพื่อนบ้านคอยดูแล มีส่วนราชการต่าง ๆ คอยให้การสนับสนุนและให้การช่วยเหลือ	7

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะจำแนกเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับความถี่ได้ดังนี้

ด้านร่างกาย มีข้อเสนอแนะคือ ผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ควรมีการออกกำลังกายเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นประจำทุกวัน ควรรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ เช่น ผัก ผลไม้ ในปริมาณที่เหมาะสม กินอาหารให้ครบ 5 หมู่ ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา เป็นต้น ปฏิบัติตามคำสั่งของแพทย์ประจำตัว และไปพบแพทย์ตามนัดทุกครั้ง และนอนหลับให้เพียงพอ

ด้านจิตใจ มีข้อเสนอแนะคือ ผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ควรหากิจกรรมทำยามว่าง เช่น นอนหลับ อ่านหนังสือ ดูทีวี ปลูกต้นไม้ เป็นต้น พูดคุยกับเพื่อนบ้าน นั่งสมาธิ เข้าวัดทำบุญเพื่อให้จิตใจเบิกบาน และไม่เครียด มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและสิ่งรอบตัว

ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีข้อเสนอแนะคือ ผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ควรร่วมกิจกรรมกับคนในชุมชน เช่น การร่วมกิจกรรมตามประเพณี งานบุญต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน พบปะพูดคุยกับเพื่อน คนในชุมชน ช่วยเหลือคนในครอบครัวหรือเพื่อนตามกำลังของตนเอง มีอัธยาศัย มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไม่ทะเลาะกับเพื่อนบ้าน และถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาประสบการณ์ชีวิตต่อคนในชุมชน

ด้านสิ่งแวดล้อม มีข้อเสนอแนะคือ ผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ควรจัดสภาพแวดล้อมในบ้านให้น่าอยู่ สะอาด ปลอดภัยต่อตนเองและคนในครอบครัว ดำเนินชีวิตแบบพอเพียง เช่น ปลูกผักกินเอง ใช้จ่ายตามความจำเป็น ร่วมพัฒนาชุมชน เช่น การเก็บขยะในชุมชน ปลูกต้นไม้ เป็นต้น และมีลูกหลานและคนในสังคมให้การช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิด เช่น มีเพื่อนบ้านคอยดูแล มีส่วนราชการต่าง ๆ คอยให้การสนับสนุนและให้การช่วยเหลือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยนำมาสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร สรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 50.57 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 49.43 ส่วนใหญ่อายุ 60-70 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 51.33 รองลงมาคือ อายุ 71-80 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 34.22 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 66.92 รองลงมาคือ มีสถานภาพหม้ายและหย่าร้าง/แยกกันอยู่ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 15.21 และส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 73.01 รองลงมาคือ ไม่ได้เรียน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 23.95

5.1.2 ระดับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน มีระดับปัจจัยที่ส่งผลอยู่ในระดับมาก 1 ปัจจัย คือ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล และระดับปานกลาง 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ รองลงมาคือ ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม และปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต

5.1.3 ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน มีระดับปัจจัยที่ส่งผลอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านร่างกาย รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อม และระดับปานกลาง 2 ด้านคือ ด้านจิตใจ และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

5.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล และปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับต่ำทุกด้าน

5.1.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยภาพรวมสามารถอธิบายได้ร้อยละ 51.30 มีค่า $R^2 = 0.513$ และมีค่า $F = 67.844$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมากที่สุดคือ ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม มีค่าเท่ากับ 0.494 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ มีค่าเท่ากับ 0.311 ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล มีค่าเท่ากับ 0.117 และปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต มีค่าเท่ากับ 0.079 ตามลำดับ

5.1.6 ข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร มีดังนี้ ผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ควรมีการออกกำลังกายเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นประจำทุกวัน ควรรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ เช่น ผัก ผลไม้ในปริมาณที่เหมาะสม กินอาหารให้ครบ 5 หมู่ ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา เป็นต้น ปฏิบัติตามคำสั่งของแพทย์ประจำตัวและไปพบแพทย์ตามนัดทุกครั้ง นอนหลับให้เพียงพอ ควรหากิจกรรมทำยามว่าง เช่น นอนหลับ อ่านหนังสือ ดูทีวี ปลูกต้นไม้ เป็นต้น พูดคุยกับเพื่อนบ้าน นั่งสมาธิ เข้าวัดทำบุญเพื่อให้จิตใจเบิกบานและไม่เครียด มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและสิ่งรอบตัว ควรร่วมกิจกรรมกับคนในชุมชน เช่น การร่วมกิจกรรมตามประเพณี งานบุญต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน พบปะพูดคุยกับเพื่อน คนในชุมชน ช่วยเหลือคนในครอบครัวหรือเพื่อนตามกำลังของตนเอง มีอัธยาศัย มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไม่ทะเลาะกับเพื่อนบ้าน ถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญา ประสบการณ์ชีวิตต่อคนในชุมชน ควรจัดสภาพแวดล้อมในบ้านให้น่าอยู่ สะอาด ปลอดภัยต่อตนเองและคนในครอบครัว ดำเนินชีวิตแบบพอเพียง เช่น ปลูกผักกินเอง ใช้จ่ายตามความจำเป็น ร่วมพัฒนาชุมชน เช่น การเก็บขยะในชุมชน ปลูกต้นไม้ เป็นต้น และมีลูกหลานและคนในสังคมให้การช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิด เช่น มีเพื่อนบ้านคอยดูแล มีส่วนราชการต่าง ๆ คอยให้การสนับสนุนและให้การช่วยเหลือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร สามารถอภิปรายผลตามสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร อยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัย พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยที่พบเป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา อ่ำเจริญ (2552, น. 55-57) ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางนา อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า สวัสดิการที่ได้รับคือเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพของรัฐบาล โดยรวมมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรจิต วุฒิการณ์ (2558, น.341) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของธาริน สุขอนันต์ และคณะ (2554, น. 240) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชชานันท์ ผลทิม (2551, น. 69-71) ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตตำบลหนองตาคง อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตตำบลหนองตาคง อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับดี ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลี ปุยเสาธง (2555, น. 63-65) ศึกษาเรื่องการสำรวจคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตำบลบ้านไร่ อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ตำบลบ้านไร่ อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมมีคุณภาพชีวิตระดับมาก และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ คำคง (2554, น. 82-85) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตำบลลำสินธุ์ อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 48.2 ระดับคุณภาพชีวิตรายด้านอยู่ในระดับสูง

ทั้งนี้เป็นเพราะตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เป็นตำบลมีรายได้และสภาพความเป็นอยู่ที่ดีตำบลหนึ่ง เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและปาล์มน้ำมัน ตลอดจนผู้สูงอายุได้รับสิทธิสวัสดิการเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่ภาครัฐได้กำหนดเป็นนโยบาย เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 นโยบายและมาตรการผู้สูงอายุระยะยาว (พ.ศ. 2535 - 2554) และแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545-2564 ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2552 เป็นต้น ทำให้ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริมและสนับสนุนด้านต่าง ๆ เช่น บริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข การศึกษา การศาสนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ตลอดจนการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุ จึงส่งผลทำให้ผู้สูงอายุมีระดับคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง (2560) ที่ได้มีการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง ในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรในด้านต่าง ๆ ซึ่งรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุที่กำหนดขึ้นเพื่อกรอบและแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหาร การจัดสวัสดิการสังคมและการให้บริการสาธารณะแก่ผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้สูงอายุไม่ว่าจะอยู่ส่วนใดของประเทศ จะได้รับบริการสาธารณะในมาตรฐานขั้นต่ำที่เท่าเทียมกัน ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประกอบด้วย ด้านสุขภาพและการรักษา พยาบาล ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง และด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ ปัจจัยด้านความสามารถในการแสดงพฤติกรรม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของบุคคล และปัจจัยด้านการรับรู้คุณภาพชีวิต ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมากที่สุดคือ ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล และปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต ตามลำดับ ผลการวิจัยที่พบเป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรจิต วุฒิการณ์ (2558, น.341) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมากที่สุด คือ ตัวแปรปัจจัยนำ ได้แก่ การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงที่จะมีคุณภาพชีวิตไม่ดี การรับรู้ถึงความรุนแรงที่จะมีคุณภาพชีวิตไม่ดี การรับรู้ประโยชน์ของการมีคุณภาพชีวิตดี และการรับรู้ถึงอุปสรรคของการมีคุณภาพชีวิตดี รองลงมาคือ ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การมีและเข้าถึงสถานบริการสาธารณสุข และการมีและเข้าถึงสถานบริการต่าง ๆ และปัจจัยเสริม ได้แก่ การได้รับแรงสนับสนุนจากผู้นำชุมชนและชาวบ้าน และการได้รับแรงสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา จันทร์แจ้ง (2560) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.001)

ทั้งนี้เป็นเพราะผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง สามารถลุกเดินหรือเคลื่อนไหวร่างกายได้ดี รับรู้ด้วยประสาทสัมผัสด้านการมองเห็นและด้านการได้ยินปกติ ไม่เป็นภาระของบุคคลอื่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

จึงทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อสุขภาพตนเอง เกิดความสุขทางจิตใจ ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ สอดคล้องกับ (Lawton, 2000, p. 42) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตหรือการมีชีวิตที่ดีในผู้สูงอายุ และกล่าวว่าผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีต้องประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 4 ด้าน คือ การมีความผาสุกทางด้านจิตใจ ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม สิ่งแวดล้อมของบุคคล และการรับรู้คุณภาพชีวิต ดังนั้นปัจจัยด้านความผาสุกด้านจิตใจอันเป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตที่สำคัญยิ่งของการดำเนินชีวิต มีความใกล้เคียงกับความพึงพอใจในชีวิตเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของบุคคล เพราะเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของบุคคลนั้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับ (Denham, 1991, p. 48) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ปฏิสัมพันธ์ในสังคม สุขภาพกาย สุขภาพจิต บุคลิกภาพ

5.3 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร มีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

5.3.1.1 ผู้สูงอายุควรดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง โดยการเลือกอาหาร ออกกำลังกายที่เหมาะสมกับวัย เพื่อให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง และสามารถจัดการกับความเจ็บป่วยทางร่างกายเบื้องต้นได้

5.3.1.2 ผู้สูงอายุควรหากิจกรรมที่ตนสามารถทำได้ เพื่อให้ร่างกาย จิตใจ มีความตื่นตัว ไม่กังวลในการดำเนินชีวิต ทำให้สามารถจัดการกับความกังวลของตนเองได้

5.3.1.3 เมื่อชุมชนมีการจัดกิจกรรมขึ้นควรจัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุเข้าร่วม เพื่อให้ผู้สูงอายุที่มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ได้มีโอกาสในการถ่ายทอดความรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อให้ผู้สูงอายุได้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาครอบครัว ชุมชน สังคม เพื่อเพิ่มระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้สูงขึ้น

5.3.1.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ควรมีการจัดบริการด้านสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุให้ชัดเจน มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อทำหน้าที่ประสานงานระหว่างหน่วยงานกับผู้สูงอายุเพื่อบูรณาการการยกระดับคุณภาพในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุให้สูงขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรนำเรื่องปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต และปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรมในงานวิจัยครั้งต่อไป เพื่อสามารถนำมาพัฒนางานวิจัยให้ดียิ่งขึ้น

5.3.2.2 ควรนำด้านที่มีผลการสอบถามที่ได้ผลน้อย มาศึกษาในงานวิจัยครั้งต่อไป คือ ด้านการมีโอกาสถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญา ประสบการณ์ชีวิตต่อคนในชุมชนเพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ในงานวิจัยครั้งต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

กรมอนามัย. (2555). *คู่มือการส่งเสริมสุขภาพที่พึงประสงค์ในผู้สูงอายุสำหรับบุคลากรสาธารณสุข.* นนทบุรี : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2554). *เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์กรอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย.* สืบค้นจาก http://www.dmh.go.th/test/whoqol/.

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2553). *พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546.* กรุงเทพฯ : เทพเพ็ญวานิสย์.

กระทรวงมหาดไทย. (2559). *ระบบสถิติทางทะเบียน.* สืบค้นจาก http://stat.dopa.go.th/ stat/ statnew/ upstat_age.php.

คีรีบูน จงวุฒิเวศย์. (2553). *รูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการจัดสวัสดิการสังคม โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับผู้สูงอายุ.* นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จังหวัดชุมพร. (2559). *ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดชุมพร.* สืบค้นจากhttp://www.chumphon.go.th/2013/page/general_info/lang/1.

ชลธิชา จันทร์แจ้ง. (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. *การประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิจัย ครั้งที่ 13* มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 403-410.

ดวงใจ คำคง. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุตำบลลำสินธุ์ อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง.* สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ธาริน สุขอนันต์ และคณะ. (2554). *คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี.* ชลบุรี : วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี.

นัสรียา สือมะ. (2557). *คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง.* นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประนอม โอทกานนท์. (2552). ก้าวสู่ชีวิตที่สุขสมบูรณ์ของผู้สูงอายุไทย. *วารสารพฤฒาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ.* 10(1) .

ปภัสสิริ ไชยวุฒิ. (2556). *คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมืองจังหวัดลำพูน.* เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ปิยภรณ์ เลาหบุตร. (2557). *คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนหมู่ 7 ตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี*. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปรีญธร สุทวีทรัพย์. (2553). *คุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปลื้มจิต วงษ์ไพศาล. (2554). *บทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตสูงอายุ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พัชชานันท์ ผลทิม. (2551). *คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตตำบลหนองตาคง อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี*. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

มาลี ปุยเสาธง. (2555). *การสำรวจคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตำบลบ้านไร่ อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก*. นนทบุรี : มหาวิยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ยุทธ ไกยวรรณ์. (2553). *หลักสถิติวิจัยและการใช้โปรแกรม SPSS*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ : นานมีบุคส์พับลิเคชั่น.

เล็ก สมบัติ, ศศิพัฒน์ ยอดเพชร และธนิกานต์ ศักดาพร. (2554). *ภาวะสูงวัยอย่างมีคุณประโยชน์กับการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

วาสนา อ่ำเจริญ. (2552). *คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางนา อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี*. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิภาพร มาพบสุข. (2550). *การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม*. กรุงเทพฯ : แพร่วิทยา.

วิไลพร ขาวงษ์ และคณะ. (2554). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ตำบลบางกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี. *วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ,* 5(2) , 32-40.

วีนัส วัยวัฒนะ. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัวกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. นนทบุรี : สุโขทัยธรรมาธิราช.

ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2549). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สอาด กาดีโลน. (2554). *คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเทศบาลตาบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล*. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุวัฒน์ มหัตนิรันด์กุล. (2540). *เปรียบเทียบแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยทุก 100 ตัวชี้วัด และ 26 ตัวชี้วัด*. เชียงใหม่ : โรงพยาบาลสวนปรุง.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สุวัฒน์ มหัตนิรนดร์กุล, วิระวรรณ ตันติพิวัฒนสกุล และวนิดา พุ่มไพศาลชัย. (2559). *เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย.* ผู้แปล. กรุงเทพฯ : กรมสุขภาพจิต.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2540). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์.* กรุงเทพฯ : เฟื่องฟ้า พริ้นติ้ง.

สุรจิต วุฒิการณ์. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร. *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนองานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ (Proceedings) เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15 วันที่ 23 กรกฎาคม 2558* . นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 341-357.

สุขศรี สงวนสัตนย์. (2552). *ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการให้บริการตามโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่.* ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุทธิพงศ์ บุญผดุง. (2554). *การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในท้องถิ่นโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (ระยะที่ 1).* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ. (2553). *มาตรฐานและคู่มือการใช้มาตรฐานการส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ.* กรุงเทพฯ : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558). *รายงานการสำรวจประชากรสูงอายุ.* กรุงเทพฯ : สำนักงาน.

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง. (2560). *ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร.* สืบค้นจาก http://www.donyang.go.th/history.php.

Barrow, G.M. and Smith, P.A. (1979). *Aging, Ageism and Society.* St. Paul, Minn : West Publishing Co.

Chen, Chaonan. (2001). Aging and Life Satisfaction. *Social Indicators Research,* April, Volume 54 Issue1: 57-79.

Coopersmith, S. (1984). *Self-Esteem inventory.* 2nd ed. California: Consulting Psychologists Press, Inc.

Dean, H. (1985). Choosing multiple instrument to measure the quality of life. *Oncology Nursing Forum,* 12(5) : 96-100.

Denham, M.J. (1991). *Care of the long-stay elderly patient.* 2nd ed. London : Champman and Hall.

Ebersole, P. and Hess, P. (1998). *Toward healthy aging.* St. Louis : Mosby-Year Book, Inc.

Eliopoulos, C . (1995). *Manual of Gerontological Nursing.* St. Louis : Mosby Year Book.

Ferrans C. E. & Power, M. J. (1997). Psychometric assessment of the quality of life index. *Research in Nursing & Health,* 15(1), 22 - 38.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Ferrell, B. R. (1996). The quality of lives; 1525 voices of cancer. *Oncology Nursing Forum,* 23(6), 909-916.

Hinkle, D.E. (1998). *Applied Statistics for the Behavior Sciences.* 4th ed. New York: Houghton Mifflin.

Kossuth, P.M. and Bengtson, V. (1988). *Sociological Theories of Ageing : Current Perspectives and Future Directions,* in Birren, J.E. and Bengtson, V.L. Eds. Emergent Theories of Ageing, New York : Springer Publishing Company.

Lawton, J. (2000). *The dying process: Patients's experiences of palliative care.* London : Routledge.

Miller, M. A. (1995). Culture, spirituality, and woman's health. *Journal of Obstetric Gynecologic and Neonatal Nursing,* 24 : 257-263.

Power, M. J., Bullinger, M. & The WHOQOL Group. (2002). *The Universality of Quality of Life : an Empirical Approach Using the WHOQOL.* In Gultone, E., Y Cummines, R.A. (Eds.). The University of Subjective well being indicators, Netherland : Kluwer Academic.

Rapley, Mark. (2003). *Quality of Life Research.* A Critical Introduction, London : Sage.

Sharma, R. C. (1975). *Population Trends, Recourses and Environment.* New Delhi : Dhanpat Rai.

Stromberg, M.F. (1984). Selecting and Instrument to Measure Quality of Life. *Oncol Nurs Forum,* 11(Sep.-Oct. 1984) : 88-91.

Taro Yamane. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis.* 3rd ed. New York: Harper and Row Publications.

The WHOQOL Group. (1995). *WHOQOL-BREF introduction, administration, scoring and Generic version of assessment, Field trail version.* Genvea WHO.

UNESCO. (1980). Evaluation the Quality of life in Belgium. *Social Indicators Research,* 8, 21(2), 312.

United Nations. (1995). *Report of the World Summit for Social Development.* United Nations.

WHO expert committee. (1989). *Health of the elderly.* WHO technical report series.

Walter, Williams. (1971). *Social Policy Research and Analysis : The Experience in The Federal Social Agencies.* New York : American Elsevier Publishing Co.

Zhan, L. (1992). Quality of life : conceptual and measurement issues. *Journal of Advance Nursing,* 17, 795-800.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง
อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาในวิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ดังนั้นเพื่อให้วิทยานิพนธ์ของนักศึกษา มีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงขอความร่วมมือจากท่านโปรดกรอกข้อมูลให้ตรงกับความเป็นจริง และขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับและข้อมูลทั้งหมดนี้จะไม่ส่งผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นต่อตัวท่าน

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ตอนที่ 4 เสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ปรียาดา ยังอยู่
นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่านเพียงช่องเดียว (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)

1. เพศ
   ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ
   ☐ 60-70 ปี ☐ 71-80 ปี
   ☐ 81 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพ
   ☐ โสด ☐ สมรส
   ☐ หม้าย ☐ หย่าร้าง/แยกกันอยู่
4. ระดับการศึกษา
   ☐ ไม่ได้เรียน ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
   ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)

5	คะแนน	หมายถึงระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตดีมาก
4	คะแนน	หมายถึงระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตดี
3	คะแนน	หมายถึงระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึงระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตต่ำ
1	คะแนน	หมายถึงระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตต่ำมาก

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร	ระดับปัจจัยที่ส่งผล				
	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	ต่ำ (2)	ต่ำมาก (1)
1. ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ					
1.1 ในหลาย ๆ เรื่องของชีวิตที่ผ่านมาท่านรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จ					
1.2 เมื่อย้อนกลับไปดูชีวิตของตนเองที่ผ่านมาท่านรู้สึกพอใจกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น					
1.3 ท่านรู้สึกมีความสุขและพอใจในสิ่งที่เป็นอยู่					
1.4 ท่านรู้สึกว่าตนเองมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี					
1.5 ท่านคิดว่าชีวิตคือ กระบวนการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลง และการเจริญงอกงาม					
2. ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม					
2.1 กระฉับกระเฉงและมองชีวิตในทางที่ดี					
2.2 แสวงหาความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ					
2.3 หาเวลาสำหรับทำกิจกรรมผ่อนคลาย เช่น เดินเล่น ขี่จักรยาน ทำงานบ้าน หรือทำสวน					
2.4 ผ่อนคลายความเครียดโดยการทำสมาธิ สวดมนต์ ไหว้พระ หรือทำจิตใจให้สบาย					
2.5 เลือกรับประทานอาหารที่ไม่ใช้สารปรุงแต่ง					
3. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล					
3.1 การใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนที่มีความปลอดภัย					
3.2 อยู่ใกล้ชิดกับบุคคลที่ตนรักใคร่หรือห่วงใย					
3.3 ใช้เวลาอยู่กับเพื่อนหรือบุคคลที่สนิทสนม					
3.4 ให้ความจริงใจและไว้วางใจต่อบุคคลที่ใกล้ชิด					
3.5 ปรึกษาปัญหาส่วนตัวหรือเรื่องที่วิตกกังวลกับผู้ที่ใกล้ชิด					
4. ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต					
4.1 ท่านสามารถแก้ไขปัญหายาก ๆ ได้เสมอ					

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร	ระดับปัจจัยที่ส่งผล				
	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	ต่ำ (2)	ต่ำมาก (1)
4.2 ท่านสามารถจัดการกับสิ่งที่ต้องการได้ถึงแม้ผู้อื่นจะไม่เห็นด้วย					
4.3 ท่านสามารถทำสิ่งที่ท่านต้องการได้					
4.4 เมื่อมีอุปสรรคท่านสามารถคิดวิธีการแก้ปัญหาได้เสมอ					
4.5 ท่านสามารถจัดการสิ่งต่าง ๆ ได้เป็นประจำ ไม่ว่าปัญหานั้นจะมาในรูปแบบไหน					

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)

5 คะแนน หมายถึงระดับคุณภาพชีวิตของท่านดีมาก

4 คะแนน หมายถึงระดับคุณภาพชีวิตของท่านดี

3 คะแนน หมายถึงระดับคุณภาพชีวิตของท่านปานกลาง

2 คะแนน หมายถึงระดับคุณภาพชีวิตของท่านต่ำ

1 คะแนน หมายถึงระดับคุณภาพชีวิตของท่านต่ำมาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร	ระดับคุณภาพชีวิต				
	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	ต่ำ (2)	ต่ำมาก (1)
1. ด้านร่างกาย					
1.1 สุขภาพร่างกายของท่านสมบูรณ์แข็งแรง					
1.2 สามารถลุกเดินหรือเคลื่อนไหวร่างกายได้ดี					
1.3 ไม่มีโรคประจำตัวหรือเจ็บป่วยเรื้อรัง					
1.4 สามารถรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสด้านการมองเห็นได้ปกติ					
1.5 สามารถรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสด้านการได้ยินได้ปกติ					
1.6 มีความสามารถในการจัดการกับความเจ็บป่วยทางร่างกายเบื้องต้นได้					
1.7 สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เช่น อาบน้ำ รับประทานอาหาร					
1.8 ไม่ติดบุหรี่ สุรา และยาเสพติด					
2. ด้านจิตใจ					
2.1 มีความพอใจกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน					
2.2 มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองคือ มีความรู้สึกด้านบวกต่อตนเอง					
2.3 มีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่นและสิ่งรอบตัว					
2.4 ไม่มีความกังวลในการดำเนินชีวิตหรือสามารถจัดการกับความกังวลของตนเองได้					
2.5 ไม่มีอารมณ์ซึมเศร้าหรือท้อแท้ใจ					
2.6 ท่านนอนหลับสนิทดี ไม่มีภาวะเครียด					
3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม					
3.1 รับทราบและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมของชุมชน					
3.2 มีส่วนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน					

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร	ระดับคุณภาพชีวิต				
	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	ต่ำ (2)	ต่ำมาก (1)
3.3 มีเพื่อนบ้านที่ไว้ใจและมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน					
3.4 มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญา ประสบการณ์ชีวิตต่อคนในชุมชน					
3.5 มีโอกาสปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือ					
3.6 ท่านเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในการทำกิจกรรมของชุมชน					
4. ด้านสิ่งแวดล้อม					
4.1 ท่านอาศัยอยู่กับครอบครัวหรือมีครอบครัวอาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง					
4.2 มีบุคคลในครอบครัวดูแลอย่างใกล้ชิด					
4.3 ท่านอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ปลอดภัย และปราศจากมลพิษ					
4.4 สภาพบ้านของท่านมีอากาศถ่ายเท มีแสงสว่างเพียงพอ สะอาด มีความเป็นส่วนตัว					
4.5 มีการให้บริการด้านสวัสดิการจากชุมชน					
4.6 มีสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคเข้าถึง					

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตอนที่ 4 เสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านคะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

ค่าดัชนีความสอดคล้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องจักรประเภท Pavement in Place Recycling
ของผู้รับจ้างงานบำรุงทางในประเทศไทย

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการตัดสินใจที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว ดังต่อไปนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง
0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง
-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้อง

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3		
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม					
1. เพศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. อายุ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. สถานภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. ระดับการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร					
ปัจจัยการมีความผาสุกทางด้านจิตใจ					
1. ในหลาย ๆ เรื่องของชีวิตที่ผ่านมาท่านรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. เมื่อย้อนกลับไปดูชีวิตของตนเองที่ผ่านมาท่านรู้สึกพอใจกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. ท่านรู้สึกมีความสุขและพอใจในสิ่งที่เป็นอยู่	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. ท่านรู้สึกว่าตนเองมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5. ท่านคิดว่าชีวิตคือ กระบวนการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงและการเจริญงอกงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ปัจจัยความสามารถในการแสดงพฤติกรรม					
1. กระฉับกระเฉงและมองชีวิตในทางที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3		
2. แสวงหาความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. หาเวลาสำหรับทำกิจกรรมผ่อนคลาย เช่น เดินเล่น ขี่จักรยาน ทำงานบ้าน หรือทำสวน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. ผ่อนคลายความเครียดโดยการทำสมาธิ สวดมนต์ ไหว้พระ หรือทำจิตใจให้สบาย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5. เลือกรับประทานอาหารที่ไม่ใช้สารปรุงแต่ง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของบุคคล					
1. การใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนที่มีความปลอดภัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. อยู่ใกล้ชิดกับบุคคลที่ตนรักใคร่หรือห่วงใย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. ใช้เวลาอยู่กับเพื่อนหรือบุคคลที่สนิทสนม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. ให้ความจริงใจและไว้วางใจต่อบุคคลที่ใกล้ชิด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5. ปรึกษาปัญหาส่วนตัวหรือเรื่องที่วิตกกังวลกับผู้ที่ใกล้ชิด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ปัจจัยการรับรู้คุณภาพชีวิต					
1. ท่านสามารถแก้ไขปัญหายาก ๆ ได้เสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. ท่านสามารถจัดการกับสิ่งที่ต้องการได้ถึงแม้ผู้อื่นจะไม่เห็นด้วย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. ท่านสามารถทำสิ่งที่ท่านต้องการได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. เมื่อมีอุปสรรคท่านสามารถคิดวิธีการแก้ปัญหาได้เสมอ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5. ท่านสามารถจัดการสิ่งต่าง ๆ ได้เป็นประจำ ไม่ว่าปัญหานั้นจะมาในรูปแบบไหน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร					
ด้านร่างกาย					
1. สุขภาพร่างกายของท่านสมบูรณ์แข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. สามารถลุกเดินหรือเคลื่อนไหวร่างกายได้ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. ไม่มีโรคประจำตัวหรือเจ็บป่วยเรื้อรัง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. สามารถรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสด้านการมองเห็นได้ปกติ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5. สามารถรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสด้านการได้ยินได้ปกติ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3		
6. มีความสามารถในการจัดการกับความเจ็บป่วยทางร่างกายเบื้องต้นได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7. สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เช่น อาบน้ำ รับประทานอาหาร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8. ไม่ติดบุหรี่ สุรา และยาเสพติด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านจิตใจ					
1. มีความพอใจกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองคือ มีความรู้สึกด้านบวกต่อตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. มีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่นและสิ่งรอบตัว	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. ไม่มีความกังวลในการดำเนินชีวิตหรือสามารถจัดการกับความกังวลของตนเองได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5. ไม่มีอารมณ์ซึมเศร้าหรือท้อแท้ใจ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6. ท่านนอนหลับสนิทดี ไม่มีภาวะเครียด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม					
1. รับทราบและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมของชุมชน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. มีส่วนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. มีเพื่อนบ้านที่ไว้ใจและมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญา ประสบการณ์ชีวิตต่อคนในชุมชน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5. มีโอกาสปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6. ท่านเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในการทำกิจกรรมของชุมชน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านสิ่งแวดล้อม					
1. ท่านอาศัยอยู่กับครอบครัวหรือมีครอบครัวอาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. มีบุคคลในครอบครัวดูแลอย่างใกล้ชิด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3		
3. ท่านอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ปลอดภัย และปราศจากมลพิษ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. สภาพบ้านของท่านมีอากาศถ่ายเท มีแสงสว่างเพียงพอ สะอาด มีความเป็นส่วนตัว	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5. มีการให้บริการด้านสวัสดิการจากชุมชน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6. มีสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคเข้าถึง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ค.1

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
X1	159.1750	337.0712	.5852	.9576
X2	159.2000	337.9590	.5006	.9579
X3	159.2000	338.4205	.5830	.9577
X4	159.1000	333.1179	.6589	.9572
X5	159.1500	332.7974	.7338	.9569
X6	159.1000	333.0154	.6634	.9572
X7	158.9250	332.2763	.6207	.9573
X8	158.4000	333.1692	.6439	.9572
X9	158.5500	332.1513	.6034	.9574
X10	158.6750	332.8917	.5733	.9575
X11	159.0500	333.0231	.7066	.9570
X12	158.9000	323.5795	.8141	.9562
X13	159.1750	337.5840	.5586	.9577
X14	159.0750	329.6096	.7210	.9568
X15	159.2000	333.7026	.7073	.9571
X16	159.2500	340.1923	.4071	.9582
X17	159.3000	340.4718	.4121	.9582
X18	159.0750	332.8917	.6661	.9571
X19	159.3250	342.3276	.3655	.9584
X20	159.3000	340.2154	.4732	.9580
Y1	158.8000	338.9333	.4323	.9582
Y2	158.8000	336.2154	.3989	.9586
Y3	159.4000	338.0923	.2590	.9600
Y4	158.9750	338.3840	.3411	.9588
Y5	158.9250	341.0455	.2495	.9593

(ต่อ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
Y6	159.2500	335.1154	.6090	.9574
Y7	158.2250	333.2045	.6873	.9571
Y8	159.2750	330.4096	.4091	.9595
Y9	159.0250	329.8199	.7991	.9565
Y10	159.1000	334.5538	.6399	.9573
Y11	159.0000	328.6667	.7569	.9566
Y12	159.1750	337.4301	.6287	.9575
Y13	159.1250	334.1635	.5784	.9575
Y14	158.9000	331.8872	.7229	.9569
Y15	159.0250	333.2045	.6975	.9570
Y16	159.0500	333.1769	.6994	.9570
Y17	158.8750	326.8814	.7670	.9565
Y18	159.7500	336.0897	.4120	.9585
Y19	159.3750	324.5481	.6450	.9573
Y20	159.5250	337.2301	.4752	.9580
Y21	158.5000	329.8462	.6921	.9569
Y22	158.5500	333.0744	.5993	.9574
Y23	158.5000	327.3846	.7505	.9566
Y24	158.3250	330.0199	.6619	.9571
Y25	158.6000	339.0667	.4136	.9582
Y26	158.4500	334.9205	.5004	.9579

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ค.2

Reliability Coefficients

Reliability Coefficients		
N of Cases = 40.0	N of Items = 46	Alpha = .9585

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ รศรป. ๐๐๒๗/๒๕๖๑

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง

ด้วย **นางสาวปรียาดา ยังอยู่** รหัสประจำตัว **๕๙๘๒๖๒๐๘๐๒๐๓** นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **เรื่อง"ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
โทร. ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕
โทรสาร ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

ที่ รศรป. ๐๐๒๖/๒๕๖๑

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปากดง

ด้วย **นางสาวปรียาดา ยังอยู่** รหัสประจำตัว **๕๙๘๒๖๒๐๘๐๒๐๓** นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **เรื่อง"ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
โทร. ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕
โทรสาร ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

ที่ รศรป. ว ๐๐๒๕/๒๕๖๑

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวหนึ่งฤทัย มะลาไวย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย **นางสาวปรียาดา ยังอยู่** รหัสประจำตัว **๕๙๘๒๖๒๐๘๐๒๐๓** นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **เรื่อง"ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ☐ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
☑ ตรวจสอบความถูกต้องด้านการวัดและประเมินผล
☐ ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา
☐ อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
โทร. ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕
โทรสาร ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ รศรป. ว ๐๐๒๕/๒๕๖๑

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวภัทราพร จ่ายเพ็ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย **นางสาวปรียาดา ยังอยู่** รหัสประจำตัว **๕๙๘๒๖๒๐๘๐๒๐๓** นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **เรื่อง"ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ☒ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
☐ ตรวจสอบความถูกต้องด้านการวัดและประเมินผล
☐ ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา
☐ อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
โทร. ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕
โทรสาร ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ รศรป. ว ๐๐๒๕/๒๕๖๑

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายพูลสิทธิ์ สิงห์พันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย **นางสาวปรียาดา ยังอยู่** รหัสประจำตัว **๕๙๘๒๖๒๐๘๐๒๐๓** นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **เรื่อง"ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร"** เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ☐ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
☐ ตรวจสอบความถูกต้องด้านการวัดและประเมินผล
☒ ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา
☐ อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
โทร. ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕
โทรสาร ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

ปรียาดา ยังอยู่ สมเกียรติ เกียรติเจริญและวัชรินทร์ สุทธิศัย (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร. ใน *การประชุมวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 1 "มนุษย์-สังคม : นวัตกรรมการพัฒนาท้องถิ่นสู่สากล ตามศาสตร์พระราชา"* สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวปรียาดา ยังอยู่
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2534
ที่อยู่ปัจจุบัน	209 หมู่ที่ 6 ต.สองพี่น้อง อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร 86140
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหิน เลขที่ 1 หมู่ที่ 9 ตำบลท่าหิน อำเภอสวี จังหวัดชุมพร
ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานพัสดุปฏิบัติงาน

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2556	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
พ.ศ. 2561	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY